

Inc 1067-
1073

10
54

Me. H.
patru

[The manuscript page contains approximately 20 lines of text written in a medieval Gothic script. The parchment is heavily stained and discolored, particularly along the left edge where it was bound. The ink is dark brown or black, and the handwriting is dense and somewhat irregular, typical of the period.]

Ita libri legati est pro Libraria Scholae quorundam collegii per. vtilium vnde appa-
retur in quibusdam. Tunc etiam de professorum lectorem ordinatum ep. d. y. m.

Inven. 1067-1073

Gersoni opera et aliorum ut in indice

Inven. 1067-

Bibl. 7061

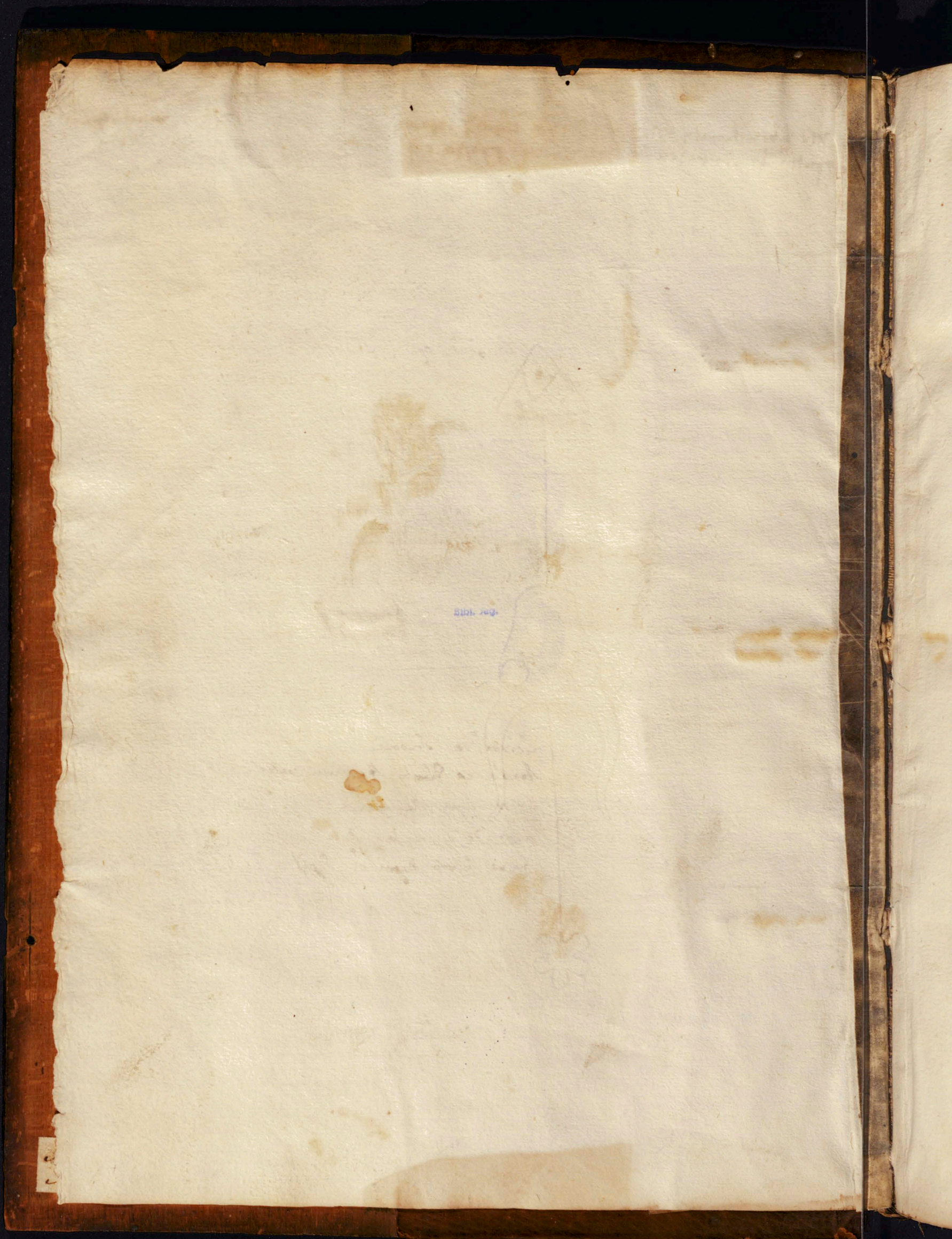
Gerson de Sionna.

Arbitra et Placitum Hieronymi contexta

Gerson super Magnificat

Liber de Cisterciensis Regi

Deus Alberti Magni et Augustini de Capitulo

De? q̄es cuiuslibz entis causa
nos autē effectus vt nr̄e subli
mes dignitates agnoscātur ⁊ a
mētū hūan⁹ intellect⁹ tue vir
tutis lumē gracie recipiēs. pro
posse ad agnoscendū tuas dig
nitates ineffabiles se exaltat
Volūtas autē et intellect⁹ exal
tatione ipsas amare dehdent cū
feruore Quia tamē interdū vi
cioz carnis laque⁹ intellectū ob
fuscat ne ad vniūsalē et perfec
tā se exaltet recte rāonis eget
auxilio intellect⁹ Et ideo homī
cio q̄dem peccator despectusqz
agentibz tue benedictiois confi
dens gracia. hoc opusculū opo
nere disposuit In q̄ orationū et
contēplationū intellect⁹ mod⁹
tradit p̄uia rāone De plogo

Quoniam p̄ ignorācie ca
liginē quā effectus ha
bet de causa. caritas. de
notior. Iusticia. cōtricio. forti
tudo atqz anime fitas in volun
tate mortificate p̄sistūt Idēo
hūan⁹ intellect⁹ totis suis viri
bz ad itelligēdū sui plasmato
ris dignitatis celsitudinē pre
uia rāone satagit exaltari Qua
rū rāonū doctrinā in hoc opus
culo voluit breuiloque ascribē
q̄s in decē ptes diuidere p̄posu
it. q̄rū p̄ma pbat p̄ cōtēplac

onis modū deum esse Secūda
docet cōtēplari diuinā bonitatē
Tercia magnitudinē Quarta
etmitatē Quinta potestātē Sex
ta sapienciā Septima amorē
Octaua p̄fectionē Non gloriā
Decima virtutē Et p̄mo intel
lect⁹ adorat ⁊ cōtēplac inuesti
gādo deū eē speculatiu⁹ rāoni
bz i hūc mod⁹ **Q**z de⁹ est
Confideās enī hūan⁹ in
tellect⁹ q̄liter virt⁹ erit
a substantia et ad opacionē p
cedit. inter substantiā. virtutē
⁊ opacionē differēciam itelle
git **E**xistēti bz substantia p̄cipiū
virtute mediū. opacione vero
finis In q̄ q̄dem fine nobiliorē
ac aliorē cōsideracōnē habet in
tellect⁹ q̄ in p̄cipio atqz me
dio Qua maioritate i obiecto
sue minoris cōsideracōis defec
tū itellerit In maioritate autē
sue cōsideracōis obiecta p̄fectio
nem itelligit elatue Dū intel
lect⁹ cōsiderabat hoc modo. tūc
in opacione defectū itellerit q̄
a substantia et virtute subiectis
defectui diriuat Et ideo itellec
t⁹ i seipso mentalit et theozice
ētulit ista verba **O** diuine splē
dor qui tuū cōtēplatorē illumī
nas. si tu ens diuinū nō esses
hoc est de⁹. nichil feret in quo
p̄fectio sine defectu peristeret

nec magnitudo sine minoritate
nec etiā esse sine p̄uacōe. **C**um
om̄e ens qđ de tua entitate nō
sit defectū habeat ad eff̄dum
subiectū eq̄litati v̄tutis et sub
stantie cū suo ope qđ est finis.
Cū autē esse p̄fectio finis equa
litas. atq; maioritas. sit in ma
iori cōcordia. q̄ p̄uacio et defec
t⁹ finis. ac maioritas ⁊ equali
tas. **A**gī ē necessario oportet a
liqđ ens existē vbi sit eq̄litas
esse p̄fectiois. atq; finis ī ope
substācia ⁊ v̄tute. **Q**uod si nō esset
seq̄ret qđ esse ⁊ p̄fectio maiore
haberēt cōcordiā p̄ p̄uacōne per
fectiois. ī substācia v̄tute ⁊ ope
raciōe q̄ sine p̄uacōe p̄fectiois
et esse in substācia. v̄tute ⁊ ope
raciōe. **H**oc autē est impossibile
qđ impossibili manifestat te do
mine de⁹ existē ens p̄fectū. eq̄
le ī diuino ope cū tui substācia
et v̄tute. **R**ecolīt memoria eter
nitatē fore necessārio. **N**am si
nichil esset. et̄nitas seq̄ret qđ qđ
libz ens haberet p̄ seipm̄ p̄nci
piū. vel p̄ hoc qđ ē nichil. **H**oc
autē est incōueniēs. qđ intellect⁹
et̄nitatē intellexit fore aliqđ ens.
qđ cū dignitatibz ē cōcordās sine
q̄bus habēt cū p̄ncipio et sine
cōcordiā cū q̄bz videlicet p̄ncipio
et sine per dignitatū p̄fectarū
p̄uacōne defect⁹ ⁊ p̄uacō sunt

cōcordes. **C**um autē intellect⁹ e
ternitatē. p̄fectas q; dignitates
intellexit. tūc recta nouit racio
ne negacionē. et̄nitatē ⁊ perfec
tas dignitates negatiue existere
ī errore qđ qđem noticia eterni
tatē et p̄fectas dignitates que
sūt de⁹ deuotissie cōtemplatur.
Gloriose de⁹ inq̄t intellect⁹ cer
tū enim est qđ maioritas benitā
tis. puritatis. sapiēcie. amoris
p̄fectionis. glorie. atq; v̄tutis
maiore habz cū īfinitate qđ cū fi
nitate cōcordiā. cū īfinitū ⁊ ma
ioritas. finitū autē ⁊ maioritas
cōcordet. **Q**uā si foret cōtrarium
foret esse mai⁹ ī ente finito ha
bente minores dignitates qđ ī en
te īfinito hūte maiores dignita
tes. esse etiā ⁊ p̄uacō ad eff̄dū
vnū ⁊ idē adinuicē cōcordarent
et hoc ē ipossibile qđ ipossibili
tate ē ī sancte dñe veritas tūe
lata qđ me cōfiscat te fore ī diuī
na eff̄cia gl̄osa qđ īfinita ī dig
nitatibz ⁊ in eff̄ciali magnitudine
īmensurabilis p̄sistit quā totis
meis viribz adoro ⁊ b̄ndico ⁊ ī
exaltacōe quā accipio ī eo qđ te
fore cōfiscor volūtatē exalto ad
te diligēdy ⁊ honōrēdy ⁊ memo
riā ad cōlōdy vt tuis sit semp
obediēs ⁊ subiecta vt īfinit⁹ ⁊ e
q̄lit te adore⁹ ac tota n̄re v̄tutis
sollicitudinē cōtēplemur inq̄t me

morie volūtas. **Cū** deū fore af-
firmo. i. meā naturā et p̄p̄tate
sencio diligēdi virtutes. ac odi-
endi vicia. et i. diuinis dignita-
tibz q̄p̄ plurimū sum cōgaudēs
Cū autē deū existē nego me
quāte tristitie torpor occupat
viciozq; amariū et virtutum
me sencio inimicā. p̄dit memo-
ria dicēs. q̄ in affirmando deū
esse. memorabat̄ plura etiam
fore secundū causā finalē q̄ se-
cundū fortunā. per negacionē
autē affirmaciōi predicte oppo-
sitam recolebat fore a fortuna
plurima encia q̄ ex causa. **Et** i.
deo cōfitebatur deū i. esse existē
cū occasio seu causa sit i. esse cō-
cordās. fortuna autē et p̄uacio
discordēs. q̄ si nichil esset de⁹ seq̄-
retur necessario occasione seu
causam cū p̄uacione maiore ha-
bere concordanciā q̄ cū esse. et for-
tunā cū esse q̄ cū p̄uacione. Hoc
autem est impossibile manifeste
Existētibz in hīs verbis volū-
tate et memoriā intellect⁹ supue-
nit cui verba p̄habita tulerūt
Intellect⁹ enī ad affirmandum
earū parabolā dixit. q̄ si deus
nichil esset incōueniēcia pluri-
ma seq̄rent. **De** quibz hoc est
vñū. Videlicet q̄ species forent
et̄nales. **Eaz** autē indiuidua ha-
beret p̄ncipiū atq; finē. essent

et̄na species finis. et indiuidua
p̄ncipiū. et mediū ad finem or-
dinata. **Cū** autē indiuidua ad
maiore entitatē respectu cau se
finalis se habeāt q̄ species. igitur
oportet deū existē q̄ indiui-
dua per p̄mam itencionē crea-
uit. et species per secundā. **G.**
Magnū fuit et gratabile solaci-
um q̄ p̄dicte tres anime poten-
cie fruebant. inter q̄s venit y-
maginatio q̄ mūdi q̄ntitatem
ymagināt̄ t̄minatā existē pro
eo q̄ firmamētum existit mobi-
le. intra cuius t̄minos tota mū-
di machina cōtinet. **Et** ideo in-
tellect⁹ intellexit q̄ sic oportet
sup̄mā firmamētū sup̄ficiē fore
aliq̄d in altero t̄minatū. **Sic**
oportet intra it̄riorē ei⁹ superfi-
ciem fore aliq̄d collocatum. **Et**
ideo ymaginatio voluit finita-
tem ymaginari rei q̄ cum firma-
mento a pte sup̄iori est cōtinua
sicut ymaginabat̄ in rebz q̄ in-
tra firmamēta circuli sūt cōtente
Verūtamen hoc ymaginari neq̄
uit. **Intellect⁹** autē int̄ superi-
orem sup̄ficiē et it̄riorē fecit dif-
ferenciā. et dixit q̄ ita se habe-
bat infinitū ens incōprehēibile
in magnitudie ad ptem superi-
orē sicut ens finitū et collocatū
ad it̄riorē sup̄ficiem firmamēti
Et ideo ymaginatio ymagi-

nati non poterat rem corporeā
infinitam. Cum autē intellect⁹
rationē suam finiūt dixit yma
ginacioni memoria q̄ ipsa me
morabat intellectum itelligē
necessario iuxta sup̄mam firma
menti superficiem foret aliqd
i quo est ipsa superficies termi
nata. et ideo oportebat q̄ hoc
q̄ intellect⁹ itelligebat foret
verum. Quomā si esset falsum
sequeret q̄ plus per ignōnciā
q̄ per scienciam itelligeret i
tellect⁹. Hoc autem impossi
bile constat esse que impossibi
litas multū volūtatī placuit di
cens q̄ valde sentiebat se maio
rem in diligēdo si iuxta superio
rem firmamēti partem aliquod
ens infinitū in magnitudine et
dignitatib⁹ existit. q̄ faceret
si infra superiorē firmamēti sup
ficiem erant omnia collocata. et
extra eius terminos nichil erat.
Deprerat q̄ itellectū q̄ sibi di
ceret q̄d erat illud ens q̄d a pte
exteriori erat cōiguū firmamēto
sed itellect⁹ q̄ illud ens est
de⁹ infinitus in essēcia. ac digni
tatib⁹ q̄ intra se omnes res ter
minat et cōtinet. Quid tñ illi⁹
entis esse natura sit scire si po
terat. verūtam̄ q̄cqd sit tu volū
tas es ad illā entitatē diligēdū
obligata. et michi scire sufficit

illā entitatē absq̄ aliq̄ defectu
i esse diuino existē et p̄fctō. g.
Valde volūtatī placuit hoc q̄d
sibi respōderat itellect⁹. omnes
q̄ tres potēcie adorauerūt deū
deuotissie et ad ipsū suas virtu
tes eleuāt cōtemplando Memoria
autē et volūtas rogauerūt intel
lectū q̄ referret eis de alijs rati
onib⁹ et demōstracōib⁹ p̄banti
b⁹ deū esse. qm̄ p̄dicte ratiōes
valde placide erāt eis. Intellec
t⁹ hōdem se excusās ait q̄ suf
ficiēt erāt cōfiteate de diuina p̄
fēcia. Et q̄a de alijs rōib⁹ trac
tare debeāt in p̄bādo deū esse
volebāt finē ponē v̄bis suis et
rogare diuinā bonitatem icipit
vt se exaltaret ad itelligēdū sū
mū bonū et q̄ memoria ex hoc
exaltāet ad cōcolēdū et volūtas
ad diligēdū illud bonū q̄d bonorū
omnium est sūmū.

¶ De diuina bonitate
Clarissime fē inq̄t volūtas in
tellectū i me q̄dem scio
virtutē et naturā ad diligēdū
bonitatē dei. cum in se bonitatē
cogito habere infinitā. in essēcia
magna in infinitum. in quo sunt
bonū infinitum et eternitas. po
testas. sapiēcia. amor. p̄fēctio
gloria. virtus similiter infinite.
Quod si bonitas dei ē finita et
non infinita sic supradictum est

quero a te unde in me venit na-
tura et appetas diligendi forcius
bonum quod deo non ouenit. nec se-
cundum veritatem in eo existit. **E**t
si cum deo bonitatis infinitas neque
quod est conueniens est michi ma-
ius meritum si ipsum cum minori fer-
uore diligo quod maiori. Respondit au-
tem intellectus voluntati verbis a-
lijs dicens. quod maius bonum potest
esse maius subiectum ad operandum
bonum quod minus. et agens potest
maius bonum operari ex maiori
subiecto quod minori. **E**t ideo in
maioritate boni potest esse ma-
ior et melior operatio. et agens
ac etiam operatum. **Q**ua maiorita-
te oportet necessario volunta-
tem in veritate existere. cum plus
maioritatem boni diligit in diui-
na bonitate. Nam si infinitate ex-
isteret. diuinam bonitatem fore
per maioritatem boni odibilem
et per minoritatem boni amabi-
lem sequeretur. hoc autem inconue-
niens liquet esse. **I**n voluntatis
et intellectus consorcio esse voluit
memoria et ait intellectui quod ip-
sa recolebat quod si in deo existit
generatum bonum quod sit infinite
in magnitudine eternitate et in-
possibilitate est in deo fore malum
quod bono contrarium quod si in deo fo-
ret generationis prauatio superdicte.
Qui autem maior impossibili

tas mali est magis in deo reco-
lenda quam minor. **I**gitur quod ab in-
tellectu memoria si existit in ve-
ritate hoc quod de diuina recolit
bonitate. **I**ntellectus autem res-
pondit memorie quod si foret in
falsitate hoc quod ipsa recolebat
esset voluntati odibile impossibi-
litatem mali in deo existere. et
possibilitatem mali in ipso exis-
tere amabile foret ei. **V**oluntas
enim ad confirmandum verba que
dixerat intellectus. dixit quod deus
potest plus de bono in seipso fa-
cere quam extra semetipsum et ex quo
maioris potestatem habet in se
ipsum bonum operandi quam in alio. o-
portet necessario illud operari quod
si non faceret. esset sua operatio no-
bilior et melior in minori bono
quam maiori. **H**oc autem est incon-
ueniens et contra diuinam actuali-
tatem puram simplicissimam et in-
finitam etiam in qua est impossibile
defectum aliquod infinitatis. boni-
tatis. eternitatis. magnitudinis
potestatis et sapientie et cetera. **E**xpe-
rire. **O**mnes tres anime poten-
cie totis suis viribus contemplari
et adorare nituntur diuinam boni-
tatem. **I**ntellectus autem diui-
ne bonitati dixit. **O** tu bonum quod
es bonum excellentissimum. ac om-
ni aliorum bonorum altissimum
tua siquidem omnipotencia in tuo

effectu est bonum. Nam si tu fo-
res malū in tuo effectū tua om-
nipotēcia esset malū. Et si fo-
res in teipso absq; operacōne
bonum esset tuus effectus per
operacōnis p̄uacionē maius bo-
num per opacōnis actum. Hoc
autem est impossibile quo im-
possibili volūtatem intellect⁹
illuminat et in deo operacionē
boni diligit infiniti et exaltat
ad recolendū memoriā que ve-
ba retulit i hunc modū. ¶ O in-
tellect⁹ amice altissima contē-
placione te oportet ascendere
Nam ego recolo i deo mai⁹ bo-
num existere q̄ i suo effectū. et
bonum sui effect⁹ est maius in
deo q̄ in seipso et ideo oportet
aliq̄d bonū ens creatū fore q̄d
cū creato bono mutū existat ut
illud bonum sit mediū q̄ bonum
creatū maius in altero q̄ in se-
ipso reperiat. Qd si non esset
inter bonū maius et min⁹ ess;
per p̄uacionē mediū reperire
Hoc autē est manifeste iconue-
niens et contra maiore volun-
tatē q̄ diligit sup̄mū bonū exal-
tasse bonū inferius ad manifest-
andū tibi bonū sup̄mū in seip-
so q̄ i alio fore mai⁹. Intellex-
it enim intellect⁹ hoc qd de fili⁹
dei incarnacōe memoriā recole-
bat et descēdit de obiecto in q̄

primit⁹ generacōnem increati
boni itelligebat. Intellexitq;
bonū creatū productū ex vno
fore valde contrariū malo qd
ē cū p̄uacione discordās. Et max-
ime cū p̄dictum bonum est mu-
tum cū increato bono. Cum etiā
istud creatū bonū sustinet ne i
nichilū redigat. Et intellexit
q̄ si nullū bonum foret ex nic-
hilo creatū. increatū bonū neq;
q̄ fuisset sicut est malo contrariū
qd cum p̄uacione concordās ex-
istit. Cum autem intellect⁹ ad
inferiora descendit ut bonū cre-
atum contemplari valeret. tunc
inferiora reliquit obiecta et ex-
altaret se ad sup̄ma capien-
dum. Intellegens qualiter v-
num bonum sup̄mum generat
alterum. et ab utroq; bono p-
cedit aliud bonum. et hec tua
infini sunt vnum infinitum bo-
num i vnitāte effēcie in omib;
q; trib; est infinitatē bonitatis
magnitudinis. potestatis et mīta-
tis et cetera repire. Et intellect⁹
alieq; potencie adorauerūt deū
et contemplate sūt sup̄mā dī boni-
tatē p̄ quā erat illuminata ad
recolendū memoriā et intellect⁹
ad diligēd et itelligēd ac etiā
voluntas ad amād modū scdm
quē scā āna exaltari pōt ad cō-
templāz et cōs dī scīssīā bonitātē

I De magnitudine dei
Quidam festiuitate maxima coram altari nostre domine sancte gloriose virginis marie semel existit intellectus. Et propter officium quod erat valde plerumque et sollempne adorare et contemplari diuinam magnitudinem non potest propter hoc intellectus ne otiosus existat nec voluntas vanitates appetere neque memoria diuinorum dignitatum atque omnipotentia foret oblita. ideo hec verba retulit intellectus. **N**on diuina magnitudo infinita in dignitatibus et essentia si fores in essentia finita et in dignitatibus infinita tuarum dignitatum infinitas foret finita in tue essentie finitate. Et si fores infinita in essentia et non in dignitatibus tua essentia in dignitatibus terminata existet et finita. Et si tu magnitudo non esses in omnibus dignitatibus infinita dignitates infinite in dignitatibus finitis existerent finitate et ex maiori tate minoritate ac perfectione praeuocione composita maneres et voluntas quam te infinita in essentia et dignitatibus diligit in tua dilectione foret maior te in essentia et dignitatibus. Ego etiam nequirem te magnam intelligere et in tua minoritate meum intelligere defectum patere de eo quod sic magna non esses sic

ipsum te potest intelligere si tu es magnus in essentia ac dignitatibus infinite. Cum autem intellectus contemplatus fuit diuinam magnitudinem secundum quod superius est relatum tunc intellexit sequi necessario operationem quam deus habet in seipso forte ita magnam in essentia. sic in dignitatibus et e contrario et etiam ita magnam in seipso sic dignitates et essentia ipsamque per omnes dignitates equaliter fore magnam. **Q**uod si hoc minime foret ita esset defectus in operatione dei vel in eius dignitatibus aut essentia repetire. Qui quidem defectus impossibilis est in deo quod impossibilitate intellexit intellectus necessario quod sicut deus magnus habet intellectum intelligendi se ipsum infinitum existere in essentia ope ac etiam in dignitatibus ita oportet quod quilibet dignitatum et essentie actum intelligat infinitum hoc est bonitatem in bonitate infinitatem in infinitate eternitatem in eternitate et sic de omnibus convenientibus ipsi deo. Si autem hec magnitudo in deo non existet foret suum intelligere in suo intellectu maius quam suum bonitatem in sua bonitate et quam suum infinitatem in sua essentia et hoc autem est impossibile. Quare intellexit intellectus in personis magnitudinem in digni

tatibz opere et essentia infinita
Quam quidem magnitudinem intel-
lectus cum memoria et voluntate
hec verba dicens altissime contem-
platur generare magnam in essen-
cia et dignitatibus infinitum et a
duobus infinitis magnum pro-
cedere infinite et distinguere quod
libet infinitum in proprietatibus per-
sonalibus ac etiam tres in essen-
cia. unus deus est maior mag-
nitude quam nos possumus contem-
plari et que melius in deo mino-
ritate fore impossibile nobis mon-
strat. **C**um autem nos tres maio-
rem magnitudinem deo et operibus
attribuere teneamur igitur oportet
predictam operis magnitudi-
nem attribuere ipsi deo que mag-
nitude maior est operis magni-
tudine quam in effectibus habet ipse.
Rursus affirmare debemus neces-
sario quod creaturarum operatio ita
magna non existit sicut operatio
creatoris. omnemque magnitudi-
nem in deo affirmare cogimur
per quam nos alie ad contemplan-
dum deum maiores existimus. ac
ad habendum virtutes et vicia des-
truenda. **R**ecitatur intellectus di-
cens ista. **V**oluit deus creaturam
creare. deditque sibi esse per ex-
istens. **I**ntelligens igitur deus equi-
perum in se in dignitatibus et essen-
cia infinitum. oportet illi obiecto

esse tradere per se existens quod
quidem esse suo esse in dignita-
tibus sit equalis. **Q**uod si foret
huiusmodi contrarium esset ma-
ior voluntas dei in creando crea-
turam cui esse per se existens tra-
didit quam intelligendo in se obiecta
quibus se in dignitatibus opere et
essentia intelligit infinitum. **R**e-
colit memoria qualiter deus in o-
perum ac dignitatibus est immensus
qui sibi creaturam unire voluit et
illam in maiestate nobilitateque
dignitatum supra ceteras creatu-
ras voluit exaltare. **P**ost hec re-
colit qualiter deus est magnus in
faciendo miracula et opera contra
naturam ac etiam in creando mun-
dum cuius quantitas est sic mag-
na. **R**ecolit etiam operum istorum
nobilitatem quam nulla magnitudo
possit facere nisi dei. **Q**uam vo-
luntas fortiter diligit cum intel-
lectus ipsam fortiter contempletur et ipsam
memoria frequenter recordatur.
De eternitate dei
Conmunit siquidem voluntas ne
sibi tempus ad contemplan-
dum deum deficeret et deprecatur
intellectus quod ad contemplationem
dei quam ipsa diligebat ascende-
ret dum tempus sibi inerat oportu-
num. **A**scendit quod intelligens intellectus
qualiter deus mundum crearet ut per in-
di principium eternitatem in deo fore
absque principio noscitur. **Q**uoniam si

mundus foret eternus diuina eter-
nitas non esset; sic fortiter absque
principio demonstrata. cum vnum con-
trariorum manifestatione alteri in
se monstraret. **P**ost hanc ostensionem
intellectus ostendit qualiter
deus mundum ordinauerat existere
sine fine ut suam eternitatem fore
sine fine duabilem perpetue cogita-
ret intellectus. **I**ntellectus enim in-
tendens voluntati satisfacere ad as-
cendendum suum intelligere satagit
ymaginationis ostensionem fantas-
tica denudat. **E**t intellexerit quod si
eternitate diuina non esset qui
generaret scientiam et amantem in
bonitate. magnitudinem infinitis
foris se haberet eternitas ad
durandum quam ad bonitatem. infini-
tatem. sapientiam. et amorem. **E**t si
sapientia. amor. bonitas. infi-
nitas. magnitudinis non existe-
ret qui generaret eternum in deo
magnitudo. bonitas. sapientia
amor foris se haberet quam eterni-
tas quodlibet autem istorum est incon-
ueniens quod intellectus exaltatus ex-
istit ad contemplantum et ad ornandum
dei sanctissimam eternitatem
Per hoc quod intellectus intellexerit
de diuina eternitate fuit ad reco-
lendum rectificata memoria qua
rectificatio meminit quod per ge-
nerationem et processionem eternales
infinitate bonitatis. magnitudinis

potestatis. eternitatis etc. est ma-
ior impossibilitas quam in eternitate
dei sit principium et corruptio quod
foret si diuina eternitas generan-
tis et generati et etiam procedentis
existere vacuata. **E**t ideo intellec-
tus eternitatem non se habere posse
ad hanc magnam eternitatem absque
ope eternificandi per modum eterne ge-
nerationis sic habet per distinctam con-
cordantiam eternalium infinita et eterni
essentia unitorum. **D**um intellectus
contemplabatur hoc modum. volun-
tas quam plurimum gaudebat. **V**e-
ritatem quia memoria diuine per-
fectionis obliuiscitur. voluntas inci-
pit contristari. hesitat quod ne infini-
tis in numero generantibus ac pro-
cedentibus diuina eternitas indige-
ret. **I**ntellectus tamen ad perfectionem
eternitatis. infinite in bonita-
te magnitudinis et potestate etc.
Confugit et ideo vnam paternita-
tem in vna filiatione atque vnam
processionem ad essendum vnam di-
uinam essentiam eternam sufficere in-
tellexerit. **C**um quibus diuinarum trium
personarum sit in dignitatibus equali-
ter infinita. quam infinitate occlu-
deret in deo superfluitas si indi-
geret suppositis in numero infi-
nitatis. quam superfluitas in deo perfec-
tionem dignitatum existere prohibe-
ret. **C**um intellectus voluntatem le-
tificauit et direxit memoriam in

eo qd de pfectōe etnitatis cōside
rauerat. **T**ūc diuine etnitati lo
q̄tur in hūc modū. **E**ternitas
q̄ i temetipsa de tua entitate o
p⁹ habes etnū pl⁹ tue etnitatis
op⁹ diligis q̄ op⁹ tui effect⁹ q̄
ē a tue etnitatis effēcia sepatus.
Sed cū effēcie tue opus diligas
q̄ illud q̄ de tua effēcia nō exis
tit. igit⁹ oportet tuū op⁹ etnū
existē ante p̄cipiū opis qd a
tua effēcia nō ē distinctū qd nō
ess⁹ tātū i etnitate duracōez di
ligeres opis ex tuā effēcia exis
tētis sicut diligis duracōez ope
ris et habes effēcialit⁹ in teipsa
hoc autē ē incōueniēs bonitati
et iusticie cōtradiēs q̄ inconue
niētū mūdi p̄cipiū designatur.
Qm autē scis tuā entitatem et
mundū etnalit⁹. oportet qd ita
p etnitatē temp⁹ et mundū pre
cedas sic ipsos i nobilitate ali
az dignitatū oīm atcedis. **A**l
as tue entitatis nobilitati iuu
riā faceres manifeste. **P**̄cipi
atū finitū etno i finito cōiungē
est p immensā bonitatē. magni
tudine. potestātē et cetera q̄ i et
nitate cōsistūt. **P**̄ā si etnū nō
poss⁹ vna psona cū finito p̄ci
piato fieri sequerēt bonitatē. in
finitatē. sapienciā. amorē. per
fectōez. gloriā. atq; v̄tutem ita
magnā potestātē i etnitate et i

p̄cipio finito nō habē sic hūc
si etnū i finitū et p̄cipiatū fini
tū sunt vnū tantūmō in psona
quā q̄dem psonā adorem⁹ et cō
tēplemur oēs insimul tres aīe
potēcie sup̄ ymaginatuā que
ad tā altā cōsideracōez ascende
re non est potens

In qdā pulchro palacio i
tellect⁹ et volūtas et memo
ria cōtēplacōe sublimi deū deuo
tissime adorabāt. **Q**uib⁹ occurrit
ymaginacō q̄ volēs intrare pala
ciū pulsauit ad portā dicēs qd
ipsa fore i suo cōsorcio affecta
bat. **I**ntellect⁹ autē portā sibi
p̄hibuit apiri ne suā cōtempla
cionē rerū corpōrū p̄mixtiōe
q̄ obiecta sūt ymaginacōi et sen
sui p̄turbaret. **E**t ideo intellect⁹
suis sororib⁹ retulit ista verba.
Semel atigit qd ego cōsiderabā
i magnitudie potestatis diuine
q̄ potest oīa cursū nature cōsul
ditāe mortuos qm si atifer i ma
tēcia argenti vel alteri⁹ rei cō
milis potest reiterare formā
quā destruit q̄nto magis deus
potest reiterare materiā corpis
mortui sub eadem forma sub q̄

pr⁹ extiterat cū vīuebat. **D**ū
in hac cōsideracōe p̄stere yma
ginatiua et sensitiua deceptio
nis laqueo me capere voluerūt
dicētes. q̄ artifex non reiteat
illāmet formā numero q̄ pri⁹
extiteat s̄ alterā in specie simi
lem p̄cedēti. **E**go v̄rūptā re
curri ad maioretatē potestatis
diuine et minoritatē artificis
potestatis. **E**x q̄b⁹ intellexi q̄
leo q̄ de⁹ maiorē habet potes
tatē q̄ artifex illāmet formā
potest educere ad subiectū. li
cet ipsam iterare nequeat arti
fex cui matēria sic diuine potes
tati obediens non existit. **E**t i
deo r̄surreccionē et septē sacra
menta intellexi in q̄bus deus
maiori q̄ natura v̄tē potesta
te q̄ si non vteret de seipso de
mōstracionē nullā p̄fecte trade
ret suis effectib⁹ q̄s creauit ut
eis suam ostendēt potestatem.
Et quia ymaginatiua et sensi
tiua me p̄ hūc modū alijs mul
tis vicib⁹ deape voluerūt. igit̄
a nostro r̄pelli eas cōsorcio dū
in nostris altis cōsideracionib⁹
existimus rationalit̄ iudicatur.
Et multū volūtati placuit hoc
q̄d dixerat intellectus et dixit
q̄ sic impossibile est secundū
cursū nature r̄surreccionē existē
Ita et multo fortius est impos

sibile diuine potestati contra di
uinā iusticiā q̄ cum r̄surreccio
ne hominū cōuenit opari. per
hoc autē q̄ voluntas retulerat
memoria ad actū sue opaciōis
reuerſa dixit q̄ diuine potesta
ti nichil est impossibile. **I**ta ta
men q̄ contra suā iusticiā bonita
tem. virtutē. p̄fectionē et incō
ueniēs non sequat̄. **E**xultās in
tellect⁹ plurimū eo q̄ ipsū sue
sorores itelleperāt. ad supiora
ampli⁹ se exaltat. dicēs q̄ po
testas sui domi ē infinita i vir
tute infinita q̄ virtus est vnum
et idem cum bonitate. magnitu
dine. eternitate. sapiēcia. amore.
et p̄fectione et gloria infinitis. et
ideo oportet q̄ potestas p̄ vir
tutē opet̄ illud op⁹ infinitū i dig
nitatib⁹ sup̄dictis. **E**t si nō fa
ceret. virtutibus et actualitati
dignitatū q̄ cū opere infinito in
seiphs oueniūt existeret contra
dicēs. **Q**uā hīc est incōueniēs fini
tam potestatē in re finita posse
infinitū aliq̄d opari. ita et mul
to magis est incōueniēs infinitā
potestatē non posse. nec opari
infinite in dignitatib⁹ infinitis.
Alias potestas foret magis
disposita ad actū infiniti opis
q̄ actū opis infiniti. **E**ss⁹ etiā
maior actualitas finite potesta
tis q̄ infinite. et nō posset nisi

in te finita infinita potestas ope-
rari ex potestate finita posse in
finite in te infinita operari exis-
teret demonstratum quod est incon-
ueniens euidenter. Igitur cum me-
moriam recoluit hoc quod de diuina
potestate intellectus parabole
pretendebat. querit ab intellec-
tu an ipse intelligeret opus quod
diuina potestas infinite opera-
bat essentialiter in seipsa. Intel-
lectus autem soluit memorie me-
thaphorice questionem dicens quod
actus ipsius et voluntatis et me-
morie erat vnus anime ope-
ratione accipientis aliquod obiectum
recolendo. intelligendo et amando
quia tamen omnes iste tres con-
uertebantur in vna essentia et essent
diuersae potestates. ergo erat earum
diuersa operatio ex tribus predictis
opposita. Quare voluntas dili-
gebat non tam intelligebat nec
recolabat. Et memoria recolabat
sed non intelligebat nec diligebat
nec ipse recolabat. nec volebat
sed intelligebat et ideo intelligebat
deum habere opus infinite potes-
tatis in seipso. **H**ominem tamen o-
perandi illud opus intelligere non
poterat eo quod ipsum memoria re-
colere non valebat. Memoria autem non
poterat recolere eo quod ipse impotens
erat intelligere hoc obiectum. verum
tamen voluntas potest per fidem

quocumque sit diligere illud opus.
Et quia voluntas interdum non
vult diligere absque eo quod ego in-
telligam. igitur in hoc quod est ve-
rum dubitauit ignorare quare
nos ad ymaginationem et igno-
rantiam inclinamur. Et tu memo-
ria per incredulitatem veritatis
aliquoties es oblita. **P**lorat si-
quidem voluntas suas culpas
et ut de ipsis penitentiam possit
agere intellectui obedienciam sponte
spondit. **C**onsolatque ipsam me-
moriam dicens quod ignis habet sic
magnam potestatem in virtute quod
multiplicat suum calorem in sub-
iecto infinite si haberet materi-
am in quam ageret complemen-
tum. **P**ropter tamen materie
defectum sua virtus remanet in
potencia. et est in actu secundum
materie quantitatem. Et quia
diuine potestatis est virtus in-
finita. ergo ipsam plus posse
parcere quam hominem peccare con-
cluditur manifeste. Quare con-
tricio et spes debent esse conso-
lacio voluntatis. Me etiam oportet
recolere quod si deus infinite
non operaretur in seipso sua po-
testas foret equalis virtutis
cum igne in operandi potencia
et in actu. **H**oc autem est incon-
ueniens. propter quod inmemorat me-
moriam in deo potestatem infinitam

agentē et putē actualem q̄ po
tētiā intra se q̄ extrinsec⁹ repi
tur. **P**er autē diuina potestas in
actu . virtute atq; ope se equa
lem agnoscit . igit̄ oportet qd
se sciat agentē in ope qd est in
dignitatib; et essēcia infinitū
Rā si talem se non agnosceret
sciret se maiore in potēcia q̄ in
actu qd est impossibile euiden
ter. **R**icit intellect⁹ ascendere
et suas vires in suprema confi
deraciōis eternitate trāsmittit
adorādo proferēs ista verba. **O**
diuina potestas si i te finitū ad
sciendū et amandū existit te o
portet iūtare posse qd te sciat
infinitū et te diligat sic debet di
ligi infinitū q̄ in infinitate digni
tatū tātum es digna agnoscī et
amari p potestātē cui des infi
nitatem dignitatū et essēcie
sic es digna p teipsam agnoscī
et diligī. **Q**d si ita nō est; seq̄re
ē te esse dignitatē cum esses a
gens iquātum esses obiectū . cog
nitum et amatū. **E**t inquātum es
ses obiectū i potestate tua acci
one minor existens et in te ma
ioris potestatis et minoris per
fectiōis ac virtutis foret diui
ho manifeste. **H**oc autē est in
cōueniēs apter qd ostenditur
te tātum fore magnā in infinita
te p bonificare . infinitate . etnī

ficare . possificare . pfectiōne
glorificare . vtuoficare . sic es
p agnoscere et amare. **V**no gra
du descendit inferi⁹ intellectus
Intellerit q; potēciā dei pos
se sibi finitā iungere potestātē
et ipsam secū in eadē vnire pso
na ad significādū qd ipsam in
finitā faceret . si infinitatē reci
pe potēs ess; . **A**d significan
dū etiā filiū dei potestātē a pa
tre recipe infinitā eo qd ipsam
ēape potens existit. **Q**ua qdē
ēceptōe est infinite fili⁹ a patre
geneāt⁹. **P**ost hāc cōsideraciōne
imemorat memoria qd immen
sa est finita potestas humane
nature ihu xpi in vnione quam
habet cū potestate diuina filij
dei qd a diuino patre est i sui es
sēcia geneāt⁹. **V**olūtas vero
illam potestātē diligit qd morti
voluit suū hūiliare corp⁹ et sub
forma panis in sacramento alta
ris ipsum cotidie manifestat.
Et intellect⁹ rennūit admirari
hec verba dicēs. **G**losa potes
tas nequeo te maiore intelligē
tu autē maior existis q̄ mei in
telligere capere virt⁹ potest et
si nō esses maior q̄ ego te itel
ligo in te defect⁹ virtutis exis
teret qd i eo intelligē non poss;
trādē cōplemētū. **E**t si tu mūdū
ad nichilare non potes nō po

tuiſti ei dare principiū. In tua
etiam potestate mūdi ſustenta
tio non cōſiſtit et es alia potes
tas ab illa ī qua pfectionē abſ
q; defectu itelligo īfinite. Que
ōia ſūt incōueniēcia manifeſte

In manus enim intellectus
ad cōtēplandū et adoran
dum diuinam sapienciā aſcēde
re pponit et in ſua ſocietate vo
luntas et memoria exſtiterunt
vt memoria recoleret et volūtas
diligēt hoc qđ de diuina sapiē
cia itelligeret intellectus. Cū au
tem altiffima cōſideracōne itel
lectus eleuatus exſtitit. dixit
ei volūtas qđ ad ſupiora ſe am
plius exaltaret. Intellectus reſ
pōdit ei dicēs qđ non poterat
pl? aſcendē. Et ideo oportebat
voluntatē ſupponē ipſum poſſe
aſcendere magis ſuſū. Tunc e
nim volūtas fide ſupponit intel
lectū de diuina sapiēcia itelligē
plura poſſe. Quare intellectus ſu
ſum magis aſcēdit et dixit vo
luntati et memorie hoc qđ de
diuina sapiēcia itellexeāt iſtis
vbis. **I**ntelligo me itelligē
ſapienciā dei fore eſſenciā infi
nitam in itelligere bonificare
magnificare. et mificare. poſſi

are. amare. perficere. glorifica
re. vtuoficare. Et ſi hoc mini
me foret ita in diuina sapiēcia
predictarū actualitatū defectū
itelligerē qui defectus impoſ
ſibilis eſt ī ipſa. **C**um memo
ria recoluit et volūtas dilexit
hoc qđ dixerat intellectus con
ſequenter dixit itellectus qđ bo
nificare. magnificare et cetera
vnamet ſunt eſſencia que eſſē
cia eſt ſapiencia in qua bonitas
et bonificare. magnitudo et mag
nificare et cetera ſunt vnum et
idem in eſſencia quā ſi non eſ
ſent vna eſſencia eſſēt plures
adinuicē ſeparate que infinite
et finite exiſterent inqñtum ta
men non eſſent vna eſſencia ſ
diuerſe et hoc eſt impoſſibile
cum omne qđ eſt in deo ſit ī ac
tualitate dignitatis et eſſen
cia infinitum. Poſtq̃ intellectus
cōtēplat? eſt vt ſuperi
us eſt narratum ſenſit ſibi nō
eſſe ſatiffactū per hoc qđ ſolū
cōſiderauēat et diſcreuēat per
artem compendioſā inuenien
di veritatem. **E**t diuina vir
tute aſcendere ſatagit ad intel
legendum altiffime actū vo
luntati et memorie methapho
rice ſic loquendo. **N**eum intel
ligere ē actus mei qđ ſū itellectus
Et tu velle es actus ſororis mee

voluntatis. et hoc idem dicit de
memorari. **E**t quia nos tres sumus
potencie et non conuertuntur in esse
vnam essentiam. igitur per obiecta que
accipimus in velle et memorari con-
stat intelligere non conuertere nec con-
trario. **V**nde si in nobis alijs tan-
tum virtutis esset quod essemus
vna essentia. sequeretur quod in nostra
actualitate memoria et volun-
tas intelligeret et ego recolere
et intelligere et diligere. ac etiam
memoria velle. et voluntas reco-
lere habuissent. et si quilibet nos-
trum suam proprietatem retineret quam
habemus in eo quod sumus distincte
actualitates concordantes et equa-
les in accipiendo obiecta et quod
in nobismet accipimus obiecta
distincta. concordantia. et equalia
absque contrarietate aliquam. que ob-
iecta fuerint vna essentia. habemus
ex hoc maiorem actualitatem in in-
telligere. recolere et amare. essemus
etiam in maiori perfectione virtutis
in bonitate et bonificare. etiam ac e-
tiam essemus in nostro statu ma-
gis similes prime cause. **C**onsequenter
conne sublimi intellectu actitans
sic conclusit. **S**i me intelligo infi-
nitam bonitatem bonificandi. et infini-
tam potentiam operandi et cetera
intelligo me in infinitate concordans
equiperum sed distinctum. ut a me in-
telligere diuersum aliquid intellec-

tum. **E**rgo cessans effectum huius
modi non produces a me. scilicet
diuersum in tam equiperum. et con-
dem. ociosus et perfecte frustratus
concludatur ut ab actu possibili no-
bilis operis elongatus. utique et
meum intelligere in re intellecta ex-
tranea quam in me verius saluaretur.
Intelliges ergo me et in me infi-
nitam bonitatem bonificandi et cetera
bonificare necessitas infinite. Et
quia diuine sapientie infinite est ma-
ior operis perfectio. dummodo inco-
ueniens non sequatur. sequitur ut pre-
dicta operis perfectio maior per quam
in me habitam essem deus. neces-
sario sit in deo. **A**lias essem deus
per virtutem aliam et operis perfecti-
onem quam in deo non attingeret et
periri quod est impossibile contra-
dictionis quod significat gloriosa
trinitas dei mei. **A**dmirare sunt
memoria et voluntas circa inuesti-
gationem in hijs transcendere in-
tellectum quibus adrecoluit memo-
ria quod sapientia dei quam intelli-
git intellectus ad intelligendum
illuminat ipsum. **T**unc ignam me-
moriam sic est intellectum allocuta.
Si deo est perfectio in bonitate
bonificandi. et in magnitudine
magnificandi. etiam. superfluit gene-
ratio alterius equiperi et distincti.
Sed a voluntate si hijs sermones
referuntur contra caritatem et iusti-

ciam esse noscitur ut in necessi-
tati; maiorib; quibus opus su-
mus intellectui fratri nostro si-
m⁹ contrarij contemplacōi sue al-
timodo obuiātes **E**t tu obliuio-
sa non attēdis dictis s^monib;
intellect⁹ **E**is namq; apprehende-
bat deum non itelligere nec bo-
nificare nec magnificare et cetēa
necessitate sui. **Q**ue si hic non
esset perfectio sibi immo sue per-
fectionis entitatis nature et p-
prietatis est ut suum itelligere
bonificare magnificare et cetēa
magnalia consequant^r **I**deo o-
portet ut de⁹ benedict⁹ gignit
opus egle sibi in essentia et in
dignitatib; q^d deus est de⁹ pat^r
gignēs deum filium a quo deo
patre et deo filio pcedit de⁹ spi-
rit⁹ sanct⁹ **I**ngemuit intellec-
tus q^{ia} immemōt memoria ru-
ine sue grādis ex aggressiōe o-
petis sic grāde cum i eo parti-
cipat memoria rēolēdo **C**ū sic
ingementi occurrit ymaginatio
sic dicēdo **S**i deū oportuit dis-
tincta supposita opari ut sua o-
peratio maior sit i bonificando
magnificādo etnificādo et cetēa
Sequeret^r deū oportere geneā-
re distincta supposita numero infi-
nita ut deos infinitos in essēcia
numerali ad se inuicē separatos
cui⁹ rācōne intellect⁹ attēdens

frivolitat sub hīs v^obis. **C**ū p-
fectio cōueniat ipsi deo et non
claudat^r pfectō i numero infini-
to sufficit vna patnitās et vna
filiatio et vna pcessio tantū. cū
infinitatē habeat in essēcia et in
dignitatib; suis **E**t cū sit ostra
dictio ponē plures deos infini-
tos vno tantū sequitur necessa-
rio ut deus pat^r deus filius de⁹
spūs scūs sint vnus deus tantū
i essēcia tminās oīa et minime
tminat **I**maginatio ymagi-
nari dicta cōfideās et nō potēs
dixit se ymaginari nō posse tria
supposita infinita distincta vnum
esse i essēcia et nō tria **C**ū itellec-
tus methaphorice tēpōdit q^d i
apprehēsiō solucōis parit in fa-
tuum insolubilia dubiosa. **E**t tu
ymaginatio nō potēs ymagina-
ri q^{ntū} ego itelligē possū vnde
mea volūtate maiore i q^d dilec-
tio maior ē soluo dubitacōnez
methaphorice i hīs v^obis. **S**i
soli corpōi homis esset pfectō
in humanitate ut esset pfect⁹
homo et similiter esset perfec-
tio anime soli et humane ut es-
set perfectus hō et esset i eis ad a-
stitūendū hominē pporcio q^d nu-
mero ē ad essendū hoīez vnum
sequētur q^d corpus homo et a-
nima homo esset tantūmō vn⁹
homo iuxta addicōnes pdictas

Ex influēcia intellectiue poten-
cie illustrat̃ ymaginatiua circa
apprehensōē iducte methapho-
re. vbi gracia sensuali. dubita-
bat tñ q̃a intellect⁹ methapho-
r̃a intellectualib⁹ applicabat di-
cēs. si tria essēt supposita distic-
ta ab iūcē. a se ess; vna essen-
cia diuina ess; vna cōpositio ī
eis dē. **Q**uā intellect⁹. Quid in es-
sēcia ē simplicitas īfinita sim-
plicitatē gignēs īfinitā a quā
vtraq; pcedit simplicitas īfini-
tata est. est imposibile q̃ in
deo habeat cōpositio locū q̃ com-
positio haberet locū sine īfinita-
te opis exequētis in simplicita-
te p generacionē et pcessiōē

Quas sorores inuocat intel-
lectus q̃s exortat̃ cōtēpla-
ri veritatē diuinā in voluntate
diuina. **P**; volūtas sociari cōnu-
it intellectus cōtēplaciōi ne sua
pband merita. si intellect⁹ itel-
ligebat in deo existē trinitatē
Intellect⁹ agnouit volūtatē
dicēs se creatum fore vt deum
cognosceret. et similit̃ volunta-
tem vt cognosceret ipm̃ deum
Vnde oport; vtrūq; frui deo
itencōe finali p̃p̃t quā creati
fuerant. **I**nter q̃s pendēt lite-
conuēcio facta est vt memoriā
statuerēt sibi iudicē super hīs
an scilic; voluntas īnitatē diui-

nā cōtemplati intellectui debe-
at sociari. ideo frui ac trinita-
tem cōtēplari diuinā. **A**lle-
gat q; p̃mo volūtas sue p̃dictio-
nē fidei si intellect⁹ diuinā in-
telligeret īnitatē. q̃a cū fides
sit p quā acq̃ritur gloria cōtra
iusticiā est anime q̃d est contra
fidē. hāc racionem et alias plu-
res dixit volūtas ad cōfirmādū
pleni⁹ iura sua. et tandē alloq̃-
tur intellectū vt ostēderet suum
ius. **I**lluminat⁹ intellect⁹ lumi-
ne diuine gracie dixit. **S**i liceret
deū esse intelligi q̃d est vn⁹ ex
actualis fidei. liceret intelligi
īnitatē p graciā dei collatā eis
q̃ ipsam itelligūt p eam vtutē
qua intelligūt esse necessario
ipm̃ deū. **P**ostq̃ intellectus ad-
didit in libello q̃d inq̃ntum dis-
plicebat volūtatē sinceritas tri-
nitatis vt haberet maius meri-
tū et p hoc maiore gloriā apli⁹
diligebat maioritātē glorie sue
q̃ cognosci īnitatē diuinā. et
ideo cōtra caritatē et iusticiā ex-
istebat et contra racionē finalē
p̃pter quā ab ipso deo creatus
existit intellectus et contra ma-
iore p̃fectionē possibilem volun-
tatē ad diligendā īnitatem in
cogniciōe ab intellectu possibili
Et volūtas enormis erat cōtra
rēgulā p quā infideles ad fidem

orthodoxa sunt multiplici con-
tendi. Et dixit fide in suo intel-
ligere non mortificari. sed in habitu
remanebat et poterat esse actu
supra id quod intelligere poterat in-
tellectus. Hec et alia protulit intel-
lectus de iure suo. protestans et ob-
servans memoria utriusque dilectio-
nem iudicare super hijs obmisit et
soluere questionem. Dixit tamen in-
tellectui quod si vellet ascendere ado-
rare et contemplari deum in sui essen-
cia et etiam trinitatem quod sequeretur
ipsi iuxta posse unde illumina-
tionem haberet. Confortatus est in-
tellectus ascendere et ascendit di-
cens voluntati quod sequeretur ipsi
et quod non esset contra merita sua quod
propter hoc intelligere acquirunt per
que merita voluntas acquirere po-
test primum diligendo quod intellectus
de ipsius dei trinitate intelligit.
Et ideo voluntas contricionem et de-
votionem habuit et secuta est intel-
lectui quam voluntati et memorie de
trinitate protulit ista verba. Si-
milior operatio quam sibi deus facere
potest est facere deum quam sibi in
bonitate infinita. eternitate et
ceteris dignitatibus adaeque-
tur. et quod ipse et operatio sua sint
tantummodo unus deus habens
que sibi conveniunt dignitates.
Quod si a deo patre talis opera-
tio ordinatur erit inimicus ma-

ioritatis operis in dignitatibus
et neque sibi voluntas. Et si deus
operationem sibi simile produ-
cere nequit essentia et voluntate
quod opere maiore est quod est incon-
veniens et contra divinam volun-
tatem et omnes etiam dignitates
qua contrarietate intellectus in
deo de necessitate operationem si-
bi equipare intellexit in qua
trinitas designatur. Et ideo sic al-
loquitur voluntati. Si tu volun-
tas esses equalis potentia tuo vel-
le. et velles orbem totaliter possi-
dere. incontinerenti cum velles eum
possidere posses utique et habere.
Quod si velles tuum esse equalis ius-
ticia tuo posse faceres equalis
operationem ei quod exigit tue dig-
nitas voluntatis. iusticie ac et-
iam potestatis. Sed quia tu non es
equalis in potentia et voluntate
eo quod licet mundum velles habere
non tamen posses. nec haberes
equalis potentiam iusticie vel ius-
ticiam potencie quam non habes
et ideo potes velles que non potes
habere. et iniuriam potes facere
eo quod est in te voluntas contra
iusticiam destituta. Hac me-
thaphora et alijs pluribus sig-
nificabat intellectus voluntati
trinitatem divinam. Que
voluntas intellectui dixit istud
satis sum.

10
acta ex hijs q̄ t̄tulisti de sanc-
ta trinitate dei. h̄ de p̄cor ut refe-
ras m̄ de incarnatione filij dei aliq̄
et q̄liter eam diligē possim p̄
tuū itelligē. q̄d si fecis exalta-
bis meam animositatē in dili-
gendo deū et opa eius. **I**nuocat
memoriā intellect⁹ quā p̄atur
ut memorari faciat volūtatem
methaphore sup̄dicte q̄ significa-
uerat trinitatē. **N**ā p̄ eandē me-
thaphorā volūtas incarnationē
contemplari poteat quā assūpsit
in sancta maria matre virgine
gloriosa domīa nostra sup̄ oēs
mulieres alias b̄ndicta. **F**rau-
ditis a memoria p̄cor intellect⁹
tūc t̄tulit intellect⁹ incarnationē
passionem et resurrectionē domī
nostri ihu xpi per hāc metha-
phorā in hijs v̄bis. **S**ic est in
se nobilis p̄ma causa q̄ om̄is
eius effect⁹ maiore habet appe-
titum ad ipsam q̄ ad se. **P**ā ef-
fect⁹ maiore habet p̄fectionem
in sua causa q̄ in se. et ideo ex
grādi effect⁹ effect⁹ immēsis
caritate b̄nilitate et iusticia cau-
se p̄me aliquē effectū p̄ticularē
sue causē oportuit adiungi. ut
appetit⁹ possit p̄fect⁹ adimple-
ri et ut v̄nio maior et concordācia
inter causam et effectū esse pos-
sit et q̄ causa possit nobilitatem
suarū dignitatū designare et ple-

ni⁹ reuelare. **D**um intellect⁹ hāc
methaphorā et plures alias p̄-
ferebat. ymaginatio dixit q̄
si de⁹ fuit incarnat⁹ tūc i carne
t̄minū habuit quā assumpsit
cū et ea caro sit corpus finitū
atq; t̄minatū. **Q**uā q̄stionē sol-
uit facili⁹ intellect⁹ ymaginatio
p̄ferēs hos s̄mōes. **I**magina-
tio sepe turbastis et ab alijs cō-
fessionibus t̄traxistis q̄a non ē
vobis virtus ut in cōtemplari
subtilit̄ de obiectis ymaginatio
ueymaginati. ne q̄liter ego et
vos circa idē opus insistimus as-
sumentes obiectū aliq̄d sensua-
le in q̄ diuīsmode opamur. vos
ymaginādo obiectū et ego intel-
ligēdo. **E**t q̄a aliorū in ope v̄b̄
sū significat q̄ tota mea viuet⁹
in vobis minime t̄minat. **N**am
si esset existerē eq̄lis in opere
cū virtute opis vestri q̄d ē incon-
ueniēs. **N**amq; cōtemplor ēta
cognitionē causarū rerū corpaliū
q̄ p̄ vos in ēpresentant̄ sub mis-
sarū intellectualibus i virtute. **Q**uā i
tellect⁹ soluit q̄stionē p̄ metha-
phorā sup̄dictā alloquitur volun-
tas p̄tulit ista v̄ba. **L**eta con-
solata sū in s̄mōibus intellectus
fratris mei. **E**t si voluntas dei
daret velle in p̄ q̄d subicere mar-
tīrio corp⁹ moriēs p̄p̄t laudare
suos honores et pro p̄i p̄dicaci

onē sacte catholice fidei diligē
pmp̄ta sū. **H**is auditis ītellec
t⁹ affleuit cōfideñs memoriā
obluiſci passiōis dñi nr̄i ihu
xpi q̄ ēpresētavit ī cruce occasi
onasse volūtātē ad plenāie dili
gendū q̄ nō dubitat tormenta
corpis et q̄ credat se obligatā
practicare q̄ memoriā ēoblita
iōntū n̄ credit volūtas q̄ diuī
na volūtas sic magnā occasio
nē sibi dederit diligēdi. quā sū
bilacōe stulit vt significat p me
thaphoram supradictam.

Erat ī viēgulto qdā ītellec
t⁹ memoriā et volūtas de
pfectione diuīa inuicē cōsolātes
et inuicē alloquētes vt ascende
rēt q̄ possēt alci⁹ ad cōtemplādū
et adōndū pfectionē diuinā. ad
qd̄ se triplicat ordinauerēt pmo
sic. **S**upponit volūtas p fidē eē
deū hntē pfectionē ī seipso et o
pib⁹ suis q̄ suppositio fuit vt ī
tellect⁹ īq̄reret demonstracōnes
p q̄s deū esse pbaret ī q̄ pbaci
one ad ītelligendū exaltaretur.
Dū ītellect⁹ p effectū p̄mā cau
sam īuestigabat. recolit memo
riā q̄ demonstratū ē ī libri p̄nci
pio deū esse. et ideo dixit ītellec
tū volūtas q̄ īq̄reret pfectionē
dei. **Q**uā īq̄siuit ītellect⁹ per
secundū modū q̄ est p necessa

rias rationes dicēs verba hū⁹
ītellect⁹. **M**anifestū est q̄ iste
secūd⁹ modus p quē possum⁹
alcus ascēdē ad pfectionē diuī
nā cōtemplādū est q̄ sim⁹ simi
lit̄ in eadē actualitate opis que
in tres actualitates distincta sit
scilicet ītelligē. memorari. et di
ligē pfectionē dei p necessāias
rationes. **E**t ideo possum⁹ eleuare
ītellectū meum. ītelligo q̄
ad pfectionē venimus bene ope
rando. **Q**uod operari significat
ī deo per operacōnē ī bono.
Quia perfectō siue operari bo
no īfinito ī magnitudine. eter
nitate. habet defectum īq̄ntū
contrariat̄ concordancie. qd̄ bo
num et operacio habent ī finita
te boni. magni. eterni et cetera.
Et quā ī deo perfectio siue o
pere non conuenit et contrario
sequitur necessario ī deo esse
operari operacōnem boni. mag
ni. eterni et cetera. **S**i deus n̄
haberet operacōnē ī seipso eo
q̄ perfectus est. ergo operare
tur ī effectū extrīseco eo q̄ ī
pfectionem habet. et eius ope
racio de influencia perfectiois
non de influencia operacionis
procederet. ex quō inter diuī
nam perfectōnem et ei⁹ opera
cōnē sequer̄ differēciā reperiri
et hoc totum est inconueniens.

quere intellectus protulit ista verba
Inclinata omnis creatura perfectio
ni sue sequitur suam regulam natura
lem quam appetit perfectionem diuinam
In quam perfectione diuina omnis per
ficietur creatura. Quare sequitur quod
operatio dei sit in deo maior quam in
effectu. **A**lias haberet ipsa ope
ratio perfectionem in creaturis et non
in deo quod est inconueniens quod eleua
tur intellectus ad aliquid contemplandum
et ideo esse operationem operantis
et operatum in perfectione perfecte et
perfecte eternaliter et etiam infini
te alias non possit in deo intelligi
operis perfectionem. nec in eo per
fectio sine opere intelligi potest
esse. **R**ecolitur memoria et volun
tas. diligit quod intellectus de me
moriam diuinam intelligebat et per
fectus est sic modus secundus oraci
onis et contemplationis in omnibus
tribus potentibus supradictis quam per
fectione multiplicat voluntatis de
uotio. virtutes contra vicia diligere
deum quam contrarietate virtutis voluntas
ad odienda vicia quam intellectus in
tellegerit et fuit memoria recorda
ta. **E**t omnes tres formauerunt
modum tertium orationis et contempla
tionis. culpas et vicia odiendo.
Existentibus in temporibus diuersis
potentibus anime sub predicto modo
triplici contemplandi. quare intellectus
tum voluntas quando erit tempus in quo

erit perfecta in deum deuotio. dili
gendo etiam et fruendo. cum deus
in seipso perfectionem dederit maio
rem quam a suo creatore possit recipere
creatura quam perfectionem existere o
portuit ut prima causa effectui
perfectissime reuelaret actum dig
nitatum suarum. **E**t ut maior perfectio
sequeretur quam potest recipi in cau
sa essendo una persona cum ea. **R**es
pondit intellectus quod in deordinatione
per oblivionem et ignoranciam con
tingente deuotio annullatur. **E**t cum
sint diuersae sectae dubitantes in
fide non erit mundo perfectio quam ad
hoc deuotio magna sit a deo quod
mores non dubitent nec quamquam
labor alius eueretur propter danda
noticiam perfectionis diuine. **E**t sic
vnde est tantum deus tractemur quod
ipse cognoscat. et amet et ei ser
uiat in fide catholica solum finis
finitis finibus intellectus. recoluit
memoria finis propter quem deus cre
auerat ipsum mundum scilicet ut
esset cognitus et dilectus. **E**t ideo
protulit voluntati quod oportebat
mundum ad eum finem peruenire
propter quem creauerat ipsum deus.
Alias non esset perfectio diuini
operis et hoc contra finem existet
propter quem creatus existit mun
dus ipse. **E**x hoc quod memoria
dixit suspirauit voluntas et ait
O quam beati sunt omnes tractantes

qmō mund⁹ eam ptingat pfect
 cōez pp̄t quā finalit̄ ē creat⁹ ⁊
 qd cessaret de p̄dicio plurimaz
 aīaz q̄ i ignē et̄num puenerūt
 ignorant̄ pp̄t defectū hoīm q̄
 nō ostendūt veritatē p necessa
 rias rācōes qmō debeat in s̄cta
 fide catholica deū diligē ⁊ ama
 re. **O**ēs tres diutino fleuerunt
 pp̄t dampnū qd sequitur ex ig
 nōrēcia ⁊ pp̄t deuocōis mortifi
 cācōez. Memoria solat̄ q̄a niti
 ē posse suo ad tractādū qd de⁹
 sit cognit⁹ ⁊ dilect⁹ memōndo
 sanctā trinitatē dei incarnacōez
 et passiōē domi nī. **D**ixit ta
 mē volūtas qd nemo debebat cō
 solari vsq; ess; pfectōez desideri
 um cōsecutū licet faceret posse
 suū. **T**alis nāq; solacio in de
 fectu amoris et deuocōis exis
 tit. **E**t dixit ideo intellect⁹ qd bi
 ne ⁊ bine t̄ne et t̄ne adoraret et
 cōtemplaret̄ deum i dignitatib;
 suis scūdū tres maneries sup̄
 dictas ⁊ i eis cōtriciōe ⁊ deuoci
 one p̄sisteret vsq; de⁹ prebeat
 mūdo cōplemētū ad qd ipsū cre
 auit pfectio dei.

De gloria si intelligebat in
 tellect⁹ qd magnitudo me
 li⁹ ouenit cū gloria q̄ paruitas
 ⁊ ideo volūtas naturalit̄ diligit
 pl⁹ maiore gloriā q̄ minorem
 quī maior amor pueniebat de

maiore cōtribūcia q̄ ē int̄ maio
 ritatē ⁊ gloriā q̄ int̄ minoritatē
 et gloriā ⁊ dū intellect⁹ scūdū
 hūc modū cōsideraret. recoluit
 memoria de sūma eleuacōe intel
 lect⁹ ad intelligendū pluralita
 tem psonaz i deo q̄ significatur
 icōcordācia glorie ⁊ maiori ta
 tis. **P**ā pluralitate si poss; glo
 ria cū maiortate q̄ cū minori
 tate meli⁹ ouenire. nec i volun
 tate esse ponere entitatē natu
 ralē q̄ potius diligeret maiore
 gloriā q̄ minore. **I**ntellectū in
 terrogauit volūtas si volens et
 diligēs suū effectum de⁹ multi
 plicabat p suū effectū gloriā
 i seipso. **R**edit intellect⁹ dicens qd
 i volūtate diuina erat tāta glo
 ria p generacōē et processio
 nem infinitā in omnibus digni
 tatib; dei qd nō erat possibilis
 multiplicacō glorie in eodem.
Et quia gaudet diuina volūtas
 in omnib; operib; suis nā sine
 iusticia nichil facit oportet qd
 habeat sui operis gloriā in ef
 fectu. **S**; q̄a opacio it̄seca ē i
 finita si potest in multiplicacōe
 per gloriā finita effect⁹ sua glo
 ria alterari que siquidem multi
 plicacio foret si i effēcia diuinī
 si eēt opacō it̄seca infinite gle
 i bōitate magnitudie et̄. **R**ecolēs
 memoria q̄ dicebat intellect⁹

memorauit q^d de⁹ creauit imē
sam gloriā in aīa ihu xpi intē
des esse in vna psona sua natu
ra humanā cū natura filij dei. et
ideo est nimis cōgratulata volū
tas dīcēs q^d oīs alia gloria cre
ata nō sic existit immensa sic ī
actu aīe ihu xpi q^d intēdit et di
ligit adiutori nature diuīe et ex
eo q^d memoria recolēbat et vo
luntas dicebat. intellect⁹ intel
lexit q^d secūdu^m cōcordāciā mag
nitudinis diuīe bonitatis. eter
nitatis. et potestatis quā hnt
in gloria geneāciōis et pcessio
nis. oportebat q^d crearet deus
sic altā gloriā. et sic magnā in
bonitate. eternitate et. q^d excede
ret oēs alias gloriās creatas.
Post hec verba rēcoluit memo
ria. q^d summa ē gloria domine
nostre beate marie memōntis
se esse matrē gl^ossimī domi
nostri ihu xpi. et quesuit intel
lectū p quem modū potest de⁹
plus multiplicare gloriā in cre
atura. Rēdit intellectus dīcēs
Per assūptionē dei qui sibi iu
uat creaturā. **N**ā sic in hoīe ac
tus volūtatis esse potuit nobi
lior q^d in aliq^q creatura besciari
sic etiā in bonitate. magnitudie
potestate et. deo potuit eē mlti
plicaciōe gloria creata q^d ī a
liq^q v^o. et si posse dei et velle nō

habēt pfectionē ascēdentū in
pfectionē in eo ī quo gloria cre
ata potest habere maiore. et p
tuit contra bonitatē et magnitu
dinē īfinitā dei. **D**icebat siq^dde
intellect⁹ memoriē et etiā volū
tati q^d qn^q q^d habebat vanam
gloriā in aliquā bonitatē. ipsa
vana gloria methaphora exis
tebat q^d recolere deb^z homo q^d
oīs bona opacio est a deo. **R**es
pōdit memoria dīcēs q^d qn^q ho
mini est ira ipsa ira est metha
phora q^d homo debet eē factori
pacific⁹ et deuot⁹. **Q**uerit volū
tas q^dre est ordinacio sup^odicta
Rēdit intellect⁹ dīcēs q^d ad hoc
q^d ita hom⁹ meritū augetet p
q^d in paradiso haberet gloriā
ampliore. **C**ontēplat⁹ intellectus
altimode in gloriā paradisi vt
eam volūtas nimīū affectaret
et memoria rēcolit immensē pe
nas grauissias īfemales vt ti
meret volūtas. **E**t est q^dstio si vo
lūtas plus se īclinat ad de hēde
randū an timendū. soluit q^dsti
onē intellect⁹ intelligēs volunta
tem maiore ī suo actu existē cū
diliget gloriā dei q^d ī timore pe
narū īfernaliū. **I**ntellect⁹ exis
tebat ocios⁹. a volūtate fuit q^d
uissie reprehens⁹. ipsam nāq^q
v^otutem dei pfecte diligere non
valebat q^ddiu existeret ocios⁹

Cōtricionem habuit intellectus
et eleuat⁹ ē v̄tutē dei q̄nq; mo-
dis altissime cōtemplari. **Q**uorū
p̄mus ē de actualitate v̄tutis ī
trinitate quā diuine v̄tutes h̄nt
ī seīp̄s. **S**ecūdu⁹ ē de v̄tute
maiore quā creatura a creatore
suo recipere potest. **T**erci⁹ est de
v̄tute q̄ bonū opando acq̄ritur
et vicia euadendo. **Q**uartus ē de
v̄tute miraculosa q̄ sup̄ arsum
nature opacio q̄dem ē. **Q**uintus
est de v̄tute naturali q̄ secundū
cursū naturalē existit ī creatura.
Per p̄mū modū trinitas desig-
nat⁹. p̄ secūdu⁹ incarnatio. p̄ t̄ciū
paradīsus. p̄ quartū septē sac̄
mēta eccl̄iastica. p̄ quintū opa-
cō naturalis. **I**sta p̄ncipia quīq;
sūt vniūsa p̄ncipiorū p̄ncipia
v̄tutis oīm aliorū. **I**ncipit intellec-
t⁹ ī p̄ma manerie cōtemplari p̄fe-
ctēs hos f̄mones. **O** gloriosa ⁊
immēsa v̄t⁹ diuina int̄ et̄tate
v̄t⁹ ⁊ actualitate differēcia nō
existit. **E**t q̄a vos estis v̄t⁹ idē
ī eff̄cia cū bonitate. magnitudi-
ne. et̄nitate ⁊c. **P**oportet q̄ nos-
ter act⁹ sit idem cum actu boni-
tatis magnitudinis. et̄nitate
et cetera. et ideo oportet q̄ vos
sitis virtuosū operans faciens
virtutē. **V**irtuosum equale si-
bi ī virtute virtuosū per totam
bonitatē que est bonum. et per

totam magnitudinē que ē mag-
num. et per totam et̄nitatē
que est et̄nū ⁊ cetera. **N**am
sicut sol per virtutē suam non
cessat ab actu illuminādi. nec
ignis ab actu calefaciēdi. nec
angel⁹ ab actu intelligēdi sic
vestra virtutis actualitas non
cessat ab infinito actu operādi
in dignitatib⁹ sup̄dictis. **P**ost
hec verba dixit intellect⁹ q̄ si
oppositū virtutis qd̄ est; indif-
feritū existēs corruptibile exis-
teret sine generacōe oportet q̄
in p̄uacōnē deueniret actuali-
tas corruptibilis per quā oppo-
sitū v̄tutis deueniret ī p̄uaci-
onē. **V**nde cū intellect⁹ habeat o
fideācōez intellexit. sciuitq; ī ac-
tu v̄tutis diuine opacōnē sine
corruptōe existere. ad hoc vt p̄-
fectō act⁹ emociō sit a p̄uacōe
p̄ oēs v̄tutes si. **I**n alio gra-
du q̄ est; eleuat⁹ est intellectus
ad intelligēdū actualitatē diui-
ne v̄tutis. ⁊ dixit q̄ intellectua-
litas āgeli hab; actū intelligen-
di cū intelligit. **V**n̄ cū āgel⁹ seīp-
sū intelligit ⁊ suū intelligē sit de
et̄tate sua ⁊ in āgelo sit volun-
tas ⁊ act⁹ volūtatis q̄ n̄ diūfifi-
cāt cū intellectu ⁊ intelligē iso ac-
t⁹ intelligēdi in āgelo non ē sic
magn⁹ sic et̄tas et eff̄cia ei⁹.
Et si angelus seīp̄sū intelligēs

adequēter in virtute actū intelligen
di sibi ipse. sequitur quod actus operari
reus et faceret aliū angelū eque
sibi in intellectu et voluntate. et in
actu intelligendi et volendi. et in
entitate essentia et substantia et na
tura angeli. **V**bi autem diuine virtutis
sit actus eque virtuti in bonitate
magnitudinis et. et sit essentie en
titati et substantie diuine. sequitur
de necessitate quod actus virtutis in
deo faciet deū et omnia pertinentia
deo. **A**lias esset minoritas in ac
tu virtutis et virtus haberet possi
bilitatem maiorem quam actualitatem
quod est inconueniens. **S**ic dum intel
lectus per actum virtutis dignitati
bus supradictis contemplantur vir
tutem patriam et filialem. recoluit
memoria quod oportet filium habere
actum unde egrediat actus qui sit
deus qui actus sit virtute virtutem
per omnem bonitatem et actus suus
bonificare. et per omnem magnitu
dinem et magnificare et. **A**lias si
li non esset similis nec eque in
actu virtuosus actui patriali. **C**um
quod memorauit memoria actum
filialem. voluntas dilexit actum
spirituale precedentem virtutem
et excentem virtutem in infinitate
bonitatis et magnitudinis et mag
nificatis et. **E**t in essentia infinita
virtutem virtutem in infinitate in bo
nitate bonitate et. **E**t ideo quia

recoluit memoria et diligebat vo
luntas intellexit intellectus summe
distinctam virtutem actus persona
lis in tribus personis diuinis. et
ad honorem sancte trinitatis pro
tulit hos fines. **P**roditiones que
sunt inter virtutem dei et animam
intellectuam plurime sunt. **I**nter
quod est hoc quod in deo oportet esse
maiorē virtutem quam ego intelli
gere possū. et oportet in eo esse
illam virtutem quam ego sum ad intelli
gendum virtuosior. et que non possū
intelligere maiorē actum virtutis
quam virtutis humanis actum gignendi
deū et produci deum. oportet
illam virtutem fore in deo. et quod
sit actualior ibi quam intelligere
possū. **A**lias esset in me maior
intelligendi actualitas quam in deo
actualitas virtutis. et magnitudo
virtutis in bonitate eternitate et
discoueniret cum potestate sapi
entia. et coueniret cum malo. mi
noritate et. **T**antum placebat
voluntati quod intellectus significa
bat de trinitate diuina quod ab ei
contemplatione non poterat deuiare
et ideo dixit quod ignis habet ma
iorem potentiam calefaciendi quam ac
tus sui caloris cum sit aqua contraria
actui ignis in subiecto igneo
calefaciente et ideo maior virtus
caloris quam non potest totum ingredi
actualitatem elementum simplex per

qđ designat qđ actus v̄tutis di
uine infinite ē necessario eq̄lis
in bonitate bonificare cū v̄tute ī
finita ī essentia p̄ oēs dīḡtates
essēcie. **A**ctui nāq; diuine v̄tu
tis nichil ē īstere potest. **O**por
t; ergo vt potestas diuina pos
sit sibi esse eq̄lis vt sua actua
litas sit eq̄lis sibi simili ī v̄tu
te. **R**ecolūt memoria secūdum
modū v̄tutis vt intellect⁹ dice
ret ista v̄ba Maioritas pl⁹ con
uenit cū infinita virtute q̄ cū fi
nita. ⁊ ideo maior virt⁹ quam
potest de⁹ creare. donare ē infi
nitas v̄tutes ī omib; dīḡtatib;
dei. **V**n si de⁹ odiret maiore v̄
tutē quā potest tribuē creature
ess; virtus sua cōtraria actui bo
nitatis. et mitatis. magnitudinis
⁊ cetera. qđ est incōueniēs quo
significat incarnatio fili; dei in
qua v̄tus creata ascēdit ad ma
iore maioritātē v̄tutis que reci
pi potest. **I**n placuit volūtati
qđ intellect⁹ significabat de icarna
tōe dei qđ tota cognitō sua erat
laudes ēddere summo deo. **P**;
mortificauit ymaginatio volun
tatem dicēs intellectui qđ ex dic
tis suis seq̄bat deū fuisse ī ml
tis hoīb; īfinitis numero icar
natū vt eorū v̄tus poss; in deo
ampli⁹ exaltari. **P**; intellectus
p̄uificauit velle suum dicens

qđ si vna creatura vniret deo qđ
plures supflueret adunāi. **A**li
as seq̄ret defect⁹ v̄tutis in deo
cū dare tantū vni creature sicut
plurib; nō valeret. **I**n t̄cio mō
v̄tutis confidebat intellect⁹ qđ
v̄tus ē p̄pinq̄or qđ substantia. ⁊
qđ actus v̄tutis est p̄pinq̄or op̄i
qđ v̄tus. et opacio ē p̄pinq̄or fi
nali cause qđ act⁹ v̄tutis. ⁊ ideo
ēcolūt memoria qđ icarnatio ⁊
passio domi ihu xp̄i sunt causa
homī ad habendū fortiter v̄tu
tes septē in actu contra septē vi
cia maiōria vt opus v̄tutis se
quatur finem p̄pter quē est ho
mo creatus. et occasionat⁹ ad
cognoscendū et diligendū deū
In quarta manerie v̄tutis que
sunt volūtas intellectum si erat
ei actus intelligendi. **I**ntellec
tus r̄spōdit qđ ī ea manerie in
telligebat adiutus dignitatib;
dei que illam virtutē supra cur
sum nature faciūt. **S** in quinto
modo quartū intelligere nō va
lebat. quia quartus eleuacio
ē ad intelligendū actualitatem
quā habet de⁹ supra cursum na
ture miracula ī septem sacramē
tis ecclesiasticis et alijs simili
b; operando. ex quo designatur
actualitas v̄tutis excellēs quā
habet deus supra naturam in
dignitatib; suis.

Recoluit memoria q̄ magna
est v̄tus quā de⁹ posuit in āge
lis diligēdo ⁊ intelligēdo et cum
animalib⁹ ⁊ q̄ magna ē v̄tus
in sup̄celestib⁹ corpib⁹ et in ele
mētis. i. v̄bis. herbis. ⁊ lapi
dib⁹. ⁊ in rebo oībo cū sū sequē
tib⁹ naturalē ⁊ volūtas diligit
excellētē virtutē dei que tot et
tātas virtutes creauit ⁊ intel
lect⁹ voluit eleuari ad cōtemplā
dū diuinā virtutē. vt virtutes
create significēt ipsam. S; me
moriam recoluit q̄ intellect⁹ habet
tractare de libro q̄ est de actua
litate diuinay dignitatū ⁊ ideo
dixit intellectū q̄ fineret. istū
librū habebat ad gloriā dei.

Incipit plog⁹ sup̄ tractatū
libri q̄ vocat⁹ floriger⁹ cōpositū
et cōpilatū ex plerisq; libris be
ati et p̄cipui doctoris ac venera
bilis p̄is augustini

Quorūdam librorū glorioſi
et incompabilis doctoris
Augustini tractatus pauciores
vt pigri lectores et imbecillita
tis sarcina grauari. ex eiusdem
beatissimi p̄is dictorū torren
tibus sentētiis q̄dam singulari
tate dignissimas i vno volumi
ne ad vnare cūuimus. At si
lector sentētiarū diuersitate he
betat⁹ errauerit. em̄⁹ ouerta
ē obtut⁹ ibiq; sigularū titulos

sentētiarū in q̄ scilicet libro. ser
mone. tractatu. vel ep̄la senten
tiā subsequētē inueniat. p̄mo
repiet ānotatos. ne videlicet in
terrupte et inordinate materie
q̄ntulacūq; discordia nobilita
tem opis cōfundere videat⁹. In
hoc igit libello p̄mo de eo q̄d
de⁹ est agit⁹. Domū vero a fun
damēto cōfessiois p̄ virtutū gra
d⁹ vsq; ad sūmā virtutē q̄ vi
ta et̄na est opus omne p̄tingit
Et q̄d oī homī ad dirigendas
vias iusticie. ⁊ ad solaciū spūs
sancti. ad ep̄aciū virtutū et o
biū viciōrū ad amorē dei et con
temptū mūdi ad vobis iūda etiā
illa ad q̄ p̄dicatis intencō dirigi
possit ⁊ debeat. et q̄ marie
p̄ futūā putam⁹ hūc ego librū
florigerū appellam⁹

Incipit ergo tractat⁹ librū
q̄ appellat⁹ floriger⁹. Ex pleris
q; libris beati augusti cōpilatū

Quā dñe scire ⁊ intelli
gere q̄s sis ⁊ q̄d est q̄
amo cū amo deū meum
Quis es dñe de⁹ meus Quis
es dñe. Quis es. dic michi
p̄ m̄seraciones tuas dñe deus
meus q̄s sis. Introgaui terram
et dixit michi. non sū de⁹ tu⁹
et q̄cumq; in ea sūt idē cōfessa
sūt. Introgaui ⁊ abissos ⁊ rep.

tilia aīaz vīaz et responderūt
nō sum⁹ de⁹ tuus. **Q**uere super
nos. **I**ntrogauī celū. lunā. stel
las. aurasq; flabiles. ⁊ inq̃t v
niūsus aer cū icolis suis nō sum
de⁹ tuus. **E**t dixi oībz q̃ circum
stāt fores carnis mee dicite m̃
de deo meo q̃ nō estis vs. dici
te m̃ de illo aliq̃d. **E**t exclama
uerūt magñ voce. ipse fecit nos.
Introgatō mea intencō mea et
respōsio spēs eoz. **E**t dixi me
ad me. **E**t q̃ppe renūciabant m̃
oēs nūcī corpales de respōsio
nibz celi et terre ⁊ oīm q̃ in eis
sūt dicentū nō sum⁹ de⁹ tuus.
Quere sup nos. **A**mmonitus
ergo redire ad meipsū. itraui i
itima mea duce te et potui qm̃
fact⁹ es adiutor me⁹ ⁊ itraui ⁊
vidi qualicūq; oculo aīe mee
sup eundē oculū aīe mee. super
mentē meā lumen dñi incōmu
tabile q̃ tu es. **Q**ui nouit veri
tatē nouit eū ⁊ q̃ nouit eum no
uit et̃nitatē. **C**aritas nouit eū.
Et̃na veritas ⁊ vera caritas ⁊
cara et̃nitas tu es de⁹ me⁹ tibi
suspiro die ac nocte. **E**dificās
caritas a fūdamēto builitatis
q̃d est xps ihs. **V**era tu ⁊ sum
ma suauitas omī suauitate dul
cior h̃ nō carni ⁊ sangmī. omī lu
ce clarioꝝ omni secreto interioꝝ
omī honore sublimioꝝ h̃ n̄ subli

mibo in se. **L**umen verū. **L**u
mē idēficiēs. **I**psa est lux. vita
est et alia nō est. et vnde omēs
q̃ vident et amāt eam. hoc est
q̃ amo cum amo deū meū. **V**bi
fulget aīe mee q̃d nō capit loc⁹.
Vbi sonat q̃d nō capit tempus.
Vbi olet q̃d nō spargit flatus.
Vbi sapit q̃d nō minuit edaci
tas. **V**bi heret q̃d n̄ diuellit sa
cietas. **H**ic est itaq; deus quem
nulla attingit opinio quia incom
prehensibilis est. **Q**ui bonis et
malis essenciā eciā cū lapidibz
vitā seminalē cū arboribz. vitā
sensualē eciā cum pecoribz. **V**i
tam it̃lectualē cū solis āgelis
dedit. **A** q̃ est oīs modus omīs
spes. omnis ordo. a q̃ est mēsu
ra. numerus p̃odus. **A** quo sunt
omnia semina formaz. forme
seminū mot⁹ seminū atq; for
maz. ipse autē forma quedam
forma n̄ formata. **H** forma
oīm formaz. forma incōmuta
bilis sine lapsu. sine defectu. sū
tēpe. sine loco. superas oīa. emi
nēs oībz. ⁊ fūdamētū q̃ddā i q̃
sūt. ⁊ fastigiū sub q̃ sit de⁹ qui
nescit aliqñ m̃tēci ⁊ qui potest
facere quicquid vult quia om
nipotens est. et implet omnia
q̃ p̃mit t̃t q̃a verax ē. **Q**ui mū
dum quem sūma sapiēcia fecit
summa benignitate conseruat.

Qui aīe rationali dedit memo-
riam. sensū. appetitū. ratiōnali
autē insup mentē. itelligenciā
voluntatē. **Q**ui mūdi hui⁹ volo-
cissimū atq; violentissimū ig-
nem p īmensē īnsure tempam
to ⁊ creauit ⁊ ēgit. **Q**ui solem
fecit clarissimū lūminū. ei q;
vim cōgruā ⁊ motū dedit. **Q**ui
lūne statuit modū suū. **Q**ui
vias celestes atq; trestres lo-
coꝝ mutacōib; pbet. **Q**ui tiam
fundat atq; fecūdat. **Q**ui natu-
ris a se creatis ⁊ mouēdi atq;
substēdi iīcia sine q̄ substituit.
Qui vniuersorū causas habet.
nouit atq; disponit. **Q**ui non
solū celum ⁊ terrā nec solū āge-
lum ⁊ hominē s; nec exigū ani-
mātis viscera. nec auis pennu-
lā. nec herbe flosculū. nec arbo-
ris foliū sine suā p̄cium cōue-
niēcia ⁊ q̄dam veluti pace dere-
liq̄t. **I**git̄ hec oīa agit atq; fa-
cit vn⁹ verus de⁹ id est vbiq;
tot⁹. nullis īclusus locis. nullis
ī viculis alligat⁹. ī nullas par-
tes sectibilis. ex nulla pte mu-
tabilis. implēs celū ⁊ terrā pre-
senti potēcia. non īdigente na-
tura. **I**pse tempa mouēs tempa
lit nō mouet. nec aliū faciēda
nouit q̄ facta. **N**ec mouere de-
bet qd̄ cū sit inuisibilis sepe vi-
sibiliter patribus apparuisse me-

morat̄ sic enim sonus q̄ audiē
sentēcia ī silencio itelligēcie cō-
stituta nō est hoc q̄ ipsa ita et
species q̄ visus de⁹ in natura ī-
uisibili cōstitūt⁹ nō erat q̄ ipse
verūtam in eadē specie ipse vi-
debat̄ sicut illa sentēcia q̄ a so-
no vocis auditur. homo itaq;
ita creatus est vt p id qd̄ in eo
p̄cellit attingit id qd̄ cūcta pre-
cellit id est vnū verū optimum
deū rex omnīū actorē. veritatis
illustratorē hītacōis largitorē
sine quo natura nulla subsistit
nulla doctrina instruit. nullus
vl⁹ expedit. **I**pse querat̄ ergo
vbi nobis diserta sūt oīa ipse
cernat̄ vbi nobis certa sūt oīa
Ipse diligatur vbi nobis recta
sūt oīa. **P**er ratiōne exceptis
apheticis vocib; mund⁹ ipse or-
dinatissima sua mobilitate atq;
mutabilitate ⁊ visibiliū omnīū
pulcherrima specie quodāmodō ta-
citus ⁊ factū se esse ⁊ nō nisi a
deo ineffabiliter atq; inuisibiliter
magno ⁊ ineffabiliter atq; inuisi-
biliter pulchro fieri se potuisse p-
clamat. **I**nuisibilia enim p ea
q̄ facta sūt intellecta cōspiciuntur
q̄a sapiēs vita q̄ fecit mundum
cōtemplato mūdo itelligit̄. **I**n-
terroga mūdi cōnatū. celi ful-
gorē. dispositiōne sydeꝝ. solem
diem efficientē. lunā noctis so-

lacu **I**ntroga terrā fructuosā
herbis et lignis aialibz plenā
hoibz exornatā **I**ntroga aerē
qntis volatilibz vigeat **I**ntroga
mare qntis natatilibz plenū ē
Introga oīa et vide si n̄ specie
sua tāq̄ voce tibi respondēt de?
fecit nos. ex ppetuitate igitur
creaturae itelligitur. obitor eter
n⁹. ex magtūdine oīpotens. ex
ordine et dispositōe sapiēs. ex
gubernacōne bonus. itaqz intel
ligam⁹ deum qntum possumus
sine qlitate bonum. sine quāti
te magnū. sine indigēcia crea
torē. sine situ p̄sidentē. sine ha
bitu omīa continentē. sine loco
vbiqz totū. sine tempore sempi
ternū. sine vlla sui mutacōne
mutabilia facientē. nichilqz pa
cientē. **Q**uoptime oīpotentissie
misericordissie et iustissime se
cretissie et p̄sentissie. pulchri
me et fortissie. stabilis et incō
prehēbilis. immutabilis mu
tās oīa **N**ūq̄ nou⁹. numq̄ ve
tus. inouās oīa et i vetustate p
ducēs supbos et nesciūt. **S**ēp
agēs semp quiet⁹. colligēs et n̄
egēs. portās et implens et pte
gēs. creans nutriēs. et perfici
ēs quētēs cum nichil deht tibi
Amas nec estuas. zelas et se
cur⁹ es **P**enitet te et nō doles
Inasceris et tranq̄ll⁹ es. opera

mutas nec mutas consiliū **R**e
cipis quod inuenis. et numq̄
amihisti **N**umq̄ inops et gau
des lucris **N**umq̄ auarus
et vsuras erigis **S**uper eroga
tur tibi vt dehas et quis habz
quicquid si tuum. reddis debi
ta nulli debēs. donās debita nic
hil perdes. et quid dicim⁹ de?
meus. vita mea. dulcedo mea
sācta. **A**ut quid dicit aliquis
cū de te dicit **E**t ne tacentibz de
te qm loq̄ces muti sunt

Confessio operū bonorū est
confessio operū malorum
Quā agnoscere velis structurā
ciuitatis iude et esse lapis viu⁹
vt intres in ea. **E**dificat nūc ci
uitas iude de cōfessione humili
tatis. **E**dificant ciuitates iude
vt foris ab eis superbi remane
ant qui confiteri erubescūt **S**i
non vicia tua dehonestari. non
vis tibi tuipse ostendi. vt cum
deformem te vides r̄formato
rem desideres. eiqz supplices ne
in ea remaneas feditate **T**uum
quippe viciū est qd malum est
Nā si corrigi humiliari p cōf
essionē velles vt te reformaret
in melius reformatore tuū pro
picium iuenires. **Q**uid times
confiteri. **I**d qd p cōfessionem
scio minus scio q̄ id qd nescio
Si cōfiteri erubescis peccator sū

hic et tu. homo sum. humanum nichil
a me alienum puto. **C**onfitebre ergo
homo homini. peccator homo
homini peccatori. **E**lige quod vis si
non confessus latere inconfessus damp-
naberis. **C**onfiteri times quod non con-
fitebre potes esse consultus. **A**d
hoc enim deus erigit confessio-
nem ut liberet humilem. **A**d hoc
dampnat non confitentem ut puniat
supbū. **E**rgo tristis esto antequam
confitearis. confessus exulta. quia
iam sanaris. **G**audet iudicatus
qui timuit iudicaturū. **I**pse enim
iudex eius. protector eius. prouidet
enim et prouenit facere eius in confessi-
one. propter quem et propter quem confessus
est ager causam eius. et defensor
est penitentis et petitor venie con-
fitebris. **C**onfessus ergo ambula
securus et exulta in via. noli timere
iudicem. adiutor tuus iudex tu-
us. **A**ntequam esses confessus iuuenis-
ti saluatore. impiū te quasi uideat ut
redimeret. redemptū deserat ut
prodat. **P**roinde quod utilis sit et ne-
cesse in sancta ecclesia peniten-
cie mediana facillime illi utique
intelligunt quod se homines esse me-
minerunt. **E**st autem quodam confusio
temporalis utilis perturbatio ani-
mi respiciētis peccata sua respectu
ne horrentis. horrore erubescen-
tis et erubescendo corrigentis. **E**t
notandum si quando forte quando per-

in mare seculi nauigamus. intrat aqua
per minutissimas ciuulas ab senti-
na exhauciamus. eam per confessionem
ne plus intendo cumulū faciat
et nauem mergat. hoc enim facit
sentina neglecta quod flumen irru-
ens. et ideo dico minuta pecca-
ta si negligantur occidunt. quoniam
enim singula minuta peccata a-
nimam letali vulnere feriunt sicut
adulterium vel homicidium. vel ce-
tera huiusmodi. tamen simul ag-
gregata facile quo plura sunt
necant. aut nostrum decem ut exter-
minat. et ab illius sponsi forma
sponsi castissimis amplexibus se-
parat nisi medicamento cotidiana
no penitentie differant.

Nutri animam tuam lectioni-
bus diuinis. pambunt enim
tibi mensam spirituale. dilectio enim
diuinorum eloquiorum dulcedo est pa-
lato cordis. et dum cum auaritia
te percipit. utile est si contineat.
Orationibus mundamur. lectionibus
instruimur. utrumque bonum est si li-
ceat. melius est orare quam legere.
In lectionibus cognoscimus quid
agere debeamus. **I**n orationibus ea de-
recipimus quod postulamus. **I**gitur in
hac luce presenti nichil puto io-
cundi. fauulo scripturarum quod omnia
mella superantur. homo itaque ti-
mens deum uoluntatem eius in scrip-
turis sanctis diligenter inquirit et

ne amet etamina pietate man
suescat. **E**t q̄dem sc̄ar̄ sc̄pturar̄
voluptas allegoricis tegmibz
iuoluta ē. vt desideret̄ ardēcius
nudet̄ qz iocūdi. **E**t notādū qz
vbi de re obscurissia disputat̄ n̄
adiuantibz diuinarū sc̄pturar̄
certis clariis docūtis. cohibē
se debet humana p̄sumpco. sine
dispendio enī promisse salutis
multa possūt ignōri. **S**crutā
de tam sunt diuine sc̄pture nec
ear̄ sup̄ficie debem⁹ esse otenti
q̄ ad ex̄tationē nostrā ita mo
dificate sunt vt ap̄cius se pene
trari velit. **N**ob⁹ autē dicēdi q̄
sc̄a sc̄ptura oterit̄ q̄uis omibz
accessibilis sit. q̄uis paucissi
mis penetrabil⁹. p̄ ea tam que
apte cōtinet q̄si amic⁹ familia
ris fratri suo ad cor loquūt̄ in
doctoz p̄ ea vero q̄ in misterijs
occultat̄ ī ip̄so eloq̄o sup̄bo non
audet̄ accedē mēs tardiuscula
et ierudita. q̄si paup̄ ad diuitē
hic omēs inuitat humili f̄mōe
q̄s n̄ solū maifesta pascit s̄ eci
am secreta ex̄ceat v̄itate. hoc
ī p̄aptu qd̄ ī absconditis h̄is. s̄
ne apta fastidianē eadē rursus
opa desiderant̄. desiderata qd̄a
mō enouant̄. enouata suauit̄ t̄
mināt̄ h̄is salubrit̄ et p̄ua cor
rigūt̄ et p̄ua nutriunt̄ et maḡn̄
habilitant̄ ingenia. **I**lle huic

doctrīne inimic⁹ est anim⁹ qui
vel errādo eam nescit esse salu
berimā vel obit egrotando me
dicina. **P**roinde notandū est
qd̄ bonorū ingeniorū in signis ē
in ydoles in verbis verum ama
re non v̄ba. postremo offeram⁹
cum fratribz nostris q̄ ab estu
seculi veniūt fatigati alloq̄mur
eos cōsolemur. exhortem⁹. edi
ficem⁹ ī eis si quid in vita eoz
p̄ suo gradu deesse perspiciam⁹
talīa opera si non facim⁹ pericu
lose a dom̄io ipsa spiritalia ali
menta suscipim⁹. **A**ttēdite dul
cissima viscēra corporis xp̄i vbi
qz nobis inuuit deus et ad itel
lectum vocat p̄ium studiū cari
tatis. psalmista dicit. misericor
dia eius preueniet me et miseri
cordia eius subsequetur me. **N**ol
lentem preuenit vt velit. **N**olle
tem subsequitur ne frustra velit
Clamem⁹ igitur ad eum vt re
dimat nos ab omī iniquitate ad
iuuando per graciā ad faciendā
iusticiam. **N**emo sibi ydoneus
est ad salutem. **N**emo o homo
per te es. deum inuoca. **E**cce
propter peccata tua supplicū
tibi debetur. **C**um vero p̄miū ve
nerit sua dona coronabit non
merita tua. **N**on ergo dñe me
ritis meis supplicū reddisti s̄
graciā gr̄tis impertisti. **D**ebeba

tur pena est reddenā gēia De
lebat gehenna reddita est vita
eterna ¶ **U**t qđ ergo gloriez de
vīribz meis **O** dñe p te sū fir
mus ex te sū firmus qm̄ firma
mentū meū et refugiu meū es tu
¶ **U**t ergo hā firmus ex te si ubi
fuero ifirmatus in me refugia
ad te **I**git̄ qđiu portas tēnū
vas in q̄ thesaur⁹ dei est aliqđ
de ipso vase fictili formidādu
est **U**bi enī ē hūana fragilitas
Ubi ē adhuc trena captiuitas
Ipse nos facit pleuare ī bono
q̄ facit bonos **N**ouit deus q̄ cre
at et q̄le sit p eius volūtate et q̄
le sit p ppam volūtate **N**ouit
deus et ordinauit om̄ia **U**t ali
qđ sit homo cōuertit se ad eū
a q̄ creat⁹ est a quo ēcedendo
frigescit **A**d quē accedendo fer
uescit **A** quo enī habet ut sit
ab illo habet ut ei bene sit **D**e⁹
enim bonus nullo idigens bono
ipse est sūmum bonū **U**t ergo
sim⁹ boni deo indigem⁹ q̄a ab
ipso est om̄e bonū **C**ōstat ergo
q̄a si ipse est beatitudo n̄a nil e
rit recedēti ab illo nisi miseria
Cor nostrū ager est domini
ergo excolam⁹ illū celest
ibz disciplinis et alta radice de
fira abscidam⁹ virgulta spina
rū ne diuini vbi semina suffo
care valeāt **D**uricia cordis n̄i

appellat̄ nomie f̄mōis dei **D**ū
bene cōpluit̄ terra frum̄ta non
spinas generat frum̄tas horre
ū parat spinis ignis **Q**đ plu
it in agrū vberem dulce est et
qđ pluūt in agrū spinosū dulce
est **N**ūquid pluuiā accusat q̄s
cum spinas gencauit **N**ūquid
erit pluuiā ista testis in die iu
dicij dicēs ego dulcas sup oēs
v̄m **T**u ergo qđ pferas ide vt
qđ tibi paretur attendas pro
fers frum̄tum horreū spera p
fers sp̄as ignē spera **N**un
dū aut tēpus horrei aut tem
pus ignis modo ergo paretur
et nō timebit̄ **U**t autē q̄s bene
excolat agrū cordis extirpet
cupiditatē et plantat caritatem
Non enim potest plantari cari
tas nisi extirpet̄ cupiditas **I**ta
q; sciendū est qđ cor nō mūdāt
nisi vna et simplex itencio in et
nam vitā solo et puro amore sa
piencie **S**ola ergo cordis intē
tio ē rex eternaz intēcio **P**ro
inde fratres credere et scire debe
mus qđ dei simul omēs et singu
li tēpla sum⁹ cū ad illū sursum
est altare cor nostrū **V**nigemi
to cū sacdote placam⁹ et cruen
tas hostias cedim⁹ qm̄ vsq; ad
sanguinē pro ei⁹ v̄ritate certa
mus **C**ū suauissimo adolemus
incenso cū ī aspectu eius pro

scōq; amore flagram⁹. Et no-
tādū q; p̄mū sūmūq; sacrificium
ē ipse hō si nōi cōsecratus q̄ uiuē
do moriē vt deo uiuat. corpus
enī nrm cū cōpescātia castigam⁹
vt nō exhibeam⁹ mēbra nostra
arma iūctatis peccō. **S**acrificiū
ē aīa ipsa cū se refert ad deum
vt igne amoris succensū formā
sc̄laris cōcupiscēcie amittat ei
q; tāq; incommutabili forme sub
dita t̄formet huic ei placēs q;
ex ei⁹ pulchritudīe accepit sacri-
ficiū ē. Vñ i psalmo. Michi autē
adhēre deo bonū ē. **N**ō dixit m̄
habū dare diuicijs. Bonū est
aut insigniā purpura. aut scep-
tro. aut dyademate excellē sed
m̄ inq̄t adhēre deo bonū ē. hoc
enī determinat cui⁹ sacrificiū fac-
tus igne intelligibili correptus
ardebat et i eius effabilē incor-
porēū quia complexū sācto de-
siderio ferebat. **P**ostremo sacri-
ficiū est omne opus bonū qd a-
gitur in sancta societate coherē-
ciū deo. elatū scilicet ad finē boi
q̄ uacitē beati esse possumus
Sicut i radice arboris nulla
proxi⁹ apparet pulchritu-
dinis species. et tamen quicqd
est i arbore pulchritudis vel deco-
ris ex illa procedit. sic ex fidei
humilitate quicqd meriti. q̄c
qd vere beatitudinis aīa suscep-

tura est. ex fidei fundamēto pro-
cedit. **V**ides radicē arboris et
non delectaris. **V**i des celsitudi-
nem arboris et miraris. qd mira-
ris inde. surrexit quo nō delec-
taris. **P**arū aliquid uidetur fi-
des credenciū. nō habes stete-
tam vnde appendas. **Q**uid est fi-
des nisi credere qd n̄ vides. **V**ñ
in q̄ modo capiē t̄mitas recte o-
hō interrogas. **I**mmo ideo bene
credie q̄a nō cito capiē. **N**ā si
cito capereē n̄ esset op⁹ vt cre-
dereē q̄a viderē. fides ergo m̄
det te vt intellect⁹ t̄pleat te. **N**o-
li itaq; intelligē vt credas. s; cre-
de vt intelligas. **I**ntellec⁹ mer-
ces ē fidei. **T**u ergo hō lacte nu-
trire. s; lacte fidei. vt puemias
ad cibū spei. et vbi qd intelligē
n̄ cūctis. **U**t q̄ abulas p̄ fidē. p-
uenire possis ad spē. **F**ides est
oīm bonorū fidamētū. **F**ides est
humane salutis iūctū. **H**inc fide
oīs labor hoīs inanis est.

De oīcōe vñ. p. s. monū
Oratō si pura. si casta fuerit
celos penetrat. vacua nō
ēdibit. **O**ratō qdē deū vngit. la-
cēma pūgit. **Q**ūto ergo sāctior
et sā desiderij plenior sit ei⁹ i oī-
cōe flet⁹ vberior. **C**ōcreta i oīcōe
sc̄lm hoc vincē oī i spe. oī fidelit̄
et amāt oī istāt atq; paciēt. **D**e
fideiū tuū oīcō tua ē et si otinuū

desideriū continua oratio hoc est
qđ ammonebat apl's sine int
missione orare. qđquid aliud a
gis si desideras nō intimitas o
rare. Si nō vis ergo non inter
mittere orare. noli intimittere
desiderare. **F**rigus caritatis silē
cium est cordis. **F**lagitium cari
tatis clamor cordis. **P**roinde
leua manus tuas in oracōe qđ
leuauit deus noster manus p
nobis in cruce. **S**ecurus ergo
leua. eius manus enim i cruce
leuate sūt vt infideles eius pos
sint impetrare qđ volūt. **S**i cū
leuatis querite qđ petatis ab
oīpotente enim petatis. aliud
magnum petite diues est i oēs
iuuantes. **N**oli pete qđ desinit
teu esse. pmo ppter qđ tu pos
sis semp esse. **R**e deficias in o
racōe. ille qđ cōsecutur es et si
differt n̄ aufert. **S**ecurus ergo
roga in fide et accipies et si non
modo accipies tñ. **N**ō leuitate
vtis qđ pmissit. nō facile de sen
tencia mouet. **Q**đ pmissit firū
est. fallere non potest habet vñ
faciat. **N**ūq̄ fallere potest veri
tas. tu tamē fua fide et ille ser
uat pollicitacōnem. **I**taq; fra
tres bonus nuncius est oratio
Oratōis pure magna ē virtus
et velut fidel' nūcius mandatu
pagit et penetrat qđ caro nō per

uenit. **O**rationis virtus iacula
sumonet inimici. **O**ratio gradis
est munitio aīe. **P**er illā enim
cūcta nobis vtilia tribuuntur
a dño et noxia queq; pelluntur.
Et qđdem dñs faciens aliqui qđ
petit videt contra salutē peti
poti⁹ se exhibet saluatore. **N**ō
uīt enim medic⁹ qđ saluiferū
qđ ue contrariū petat egrotus.
Egroti estis nolite medico dic
tare qđ vobis medicamēta velit
apponere. **E**t notandū qđ sicut
carnalib; escis alitur homo ex
terior. sic deuotis oracōib; hō
interior pascit et nutritur. **F**iden
ter itaq; frēs pces nostras ad
deum dirigam⁹. p nobis enim
angeli deorsū celestia descēdūt
vt ptegāt cursū qđ ad celestia
cōscēdūt vt p nobis deum pe
tant. vt et hic desideria nostra
ad ipm et inde ad nos beneficia
diuina portēt ad p̄mum. fact⁹
est aer ipse angeloz gressibus
perunis. innotescit cotidie co
mītatū sanctorū. nichil ēmanhit
in elemētis vacuū qđ n̄ per filiū
fuerit cōsecratum. **E**t qđ factus
qđq; angeloz diligit eū. cert⁹
sum qđ me diligat. **Q**uisq; in
illo manet et potest hūanas p
ces sentire. in illo me exaudit.
Quisq; enim habet bonū suū
ipsū i ipso me adiuvat. nec ei⁹

in p[ri]ncipatib[us] poterit inuidere
Exercitatio ad amand[um] viii[us] ofess[us].
Amor q[ui] semp[er] ardes[is] et nuq[ui]p[er]
extingueris. caritas deus
meus accende me. q[ui]s m[ichi] dabit
ut venias i[n] cor meum et iebries
illud. et obliuiscar mala mea et
vnu bonu[m] meum amplectar te
Quis michi es. miserere mei ut
loqr[er] Quis tibi su[m] ego ut ama
ri te iubeas a me. et mihi faciam
irascaris michi. et mineras in
gentes miseras. parua ne est
ipsa miseria mea si n[on] amem te
Noli abscondere a me faciem tu
am. moriar ne moriar ut ea vi
deam. Angusta e[st] dom[us] aie mee
ut venias ad ea dilatare. absq[ue]
te ruuola e[st]. refice ea. Cu[m] inhe
sero tibi ex omni me. oino nus
q[ui] erit i[n] labor et dolor. **S**i vna
erit vita mea tota plen[te] Hunc
autem q[ui]a tui plen[us] no[n] sum. omni
michi su[m] Da m[ichi] te de[us] me[us]. red
de te michi. te enim amo. et si
paru[m] est amen validi[us] **N**o[n] pos
su[m] metiri q[ui]ntum i[n] desit amoris
ad id q[uo]d satis est donec aruat
vita mea i[n] amplex[us] tuos. nec
auertat[ur] donec abscondar i[n] ab
scodito vult[us] tui. hoc tantu[m] scio
q[uo]d male i[n] est p[ro]pter te. et omis
copia q[uo]d de[us] meus no[n] est. egel
tas i[n] est. amore dei nichil su
auu[us]. Nichil sublimi[us]. Nichil

digni[us]. Nil vtili[us] Nil iocundi[us]
Et q[ui]nto nu[n]c amor fuit frequen
tior. tato ei[us] visio erit suauior
Et q[ui]nto desit deam[us] ardenti[us]. ta
to cu[m] iuebimur clari[us] Que[m] q[ui]
to q[ui]s ardenti[us] amat. tato meli
or efficit[ur]. Solus sine molestia
amat. cu[m] iocunditate amplectit[ur]
cu[m] securitate desiderat[ur]. Qui a
mat no[n] laborat. Vis no[n] sentire
labore[m] Cogita mercede[m]. Quic
q[ui]d difficile e[st] i[n] p[re]cepto. leue est
amati. si enim cu[m] auaris tanta
cupiditas portat nobiscu[m] q[ui]re
si portat caritas Int[er] sit amor
tuus no[n] i[n] superficie. In medullis
sit q[uo]d x[p]m diligas Qui autem i[n]
superficie colit deu[m] mercede[m] suam
i[n] laude hominu[m] ponit. In secre
to vult amari. i[n] medullis cor[de]s
amoris accipit holocaustu[m]. Et
notandu[m] q[uo]d q[ui] id solu[m] diligit q[uo]d
amati auferri si po[ss]it ille i[n]dubi
tate[r] iunctus est **I**d enim diligit
ad q[uo]d diligendu[m] et p[er]cipiendu[m] q[ui]
to plures venit tato vberius q[ui]
tulane[m] **D**a[m]a p[re]ciosa si auro re
septa vel opibo[rum] si agni sanguine
i[n]maculati Attende q[ui]nta valeas
q[uo]d p[ro] te datu[m] sit cogita Noli te
ipsa tradere i[n] p[ro]bitate. q[ui]a x[p]s p[ro]
te effudit sanguine[m] Satis te caru[m]
habuit q[ui] tam caro precio te
redemit. **N**unc igitur recla
mare no[n] pigeat benignissimu[m]

deū q̄ sic prior dilexit nos. ut
sanguine v̄nigeniti sui p̄ nobis
oblato nos immortalitatis sue p̄
cipales faceret et hēdes. **A**more
igit̄ xp̄i a seculi amore migre
m⁹ amore sursum habitemus nic
hil aliud ī hac vita meditemur
nisi q̄a et hic nō semp̄ eam⁹ et
ibi locū nobis bene viuendo p̄
pabim⁹. vnde nūq̄ migremus

Dilectio dei prior est ordie
p̄cipiendi. p̄mi autē or
dine faciendi. **Q**ua p̄p̄ fratres
inuiāe fratrum amorē impēdē
studeam⁹. hec est enim caritas
q̄ sola reddita semp̄ detinet de
bitore et cū reddi nō amittitur
s̄ pot⁹ augendo mlt̄ multiplicat̄ et
q̄ reddi nō potest nisi habeatur
nec haberi potest nisi reddatur
Immo cum reddat̄ ab homine
crescit in homine et t̄to maior
acquir̄t q̄nto plurib⁹ redditur
hec autē q̄mō neget̄ amicus q̄
debet̄ inimicis. s̄ inimicis cauta
ipendit̄ amicis secura ēpendit̄
agit tamen q̄ntum potest. ut e
tiam ab hīs quib⁹ ot̄nua bon̄
tribuit̄. id recipiat qd̄ ipen
dit̄. **N**ō sic reuera impendit̄ ca
ritas ut pecunia. cū illa impen
dendo minuit̄ et hec auget̄. er
go caritas que debet̄ libent̄ et be
nigne reddat̄ quia que reddit̄
adhuc debet̄ et que mutuo ipen

sa recipitur semp̄ de nouo acci
pere q̄ratur. **E**t q̄dem nemo pre
cepta seruat q̄ nō diligit. et ne
mo diligit nisi q̄ suat. **R**ec p̄
us suam⁹ p̄cepta ut nos dili
gat xp̄us. sed nisi nos diligat
ea suare nō possum⁹. **S**i dili
gim⁹ xp̄m diligamus et mēbra
ei⁹ que adoptauit. **P**erfectio
enim misericordie q̄ plurimum
cōsultat aīe laboranti ultra di
lectionē p̄mi nō porrigitur
seu eo qd̄ p̄fect⁹ est inimici. **I**lle
enim tenet qd̄ latet et qd̄ patet
in diuinis s̄monib⁹ q̄ caritatem
tenet in morib⁹. **E**t sic omnib⁹
humorib⁹ supeminet oleū. sic
supeminēs via est caritas per
ueniēdi ad celū. **E**rgo habcas
caritatē et oīa habebis q̄a sine
illa nichil p̄derit̄ q̄cqd̄ habue
ris. habe ergo caritatem et fac
q̄cqd̄ vis. **C**aritas si desit frus
tra habentur cet̄ra. si adsit ha
bentur om̄ia. **V**bi est caritas
qd̄ est qd̄ possit deesse. vbi au
tē nō ē qd̄ est qd̄ possit p̄desse
Hec est vestis nupcialis qua in
duti cōiūūe seare discumbent
Hac egebat petr⁹ q̄n calefacie
bat sead prunas cayphe. karis
si mei q̄ntopl⁹ de caritate loqr̄
t̄atopl⁹ loqui de s̄d̄ero. **N**ulla
res ardētior. nulla cōmendatio
caritate. **N**ichil nob̄ predicatur

dulci? nichil salubri? bibitur
Dilectio dulce vbu? h? dulcius
factu? incipe diligere perficietis **O**
caritas q? magnas vires habes
de celo deu? sposuisti **O** caritas
sanitas **O** sancta et vera caritas
q? tanta es i? terris quanta eris in
celis. **Q**ui tantu? potes in hac
pugna mortalitatis sollicita qn
tu potes i? illa perfecte secura **O**
sponsa xpi pulchra intra mulie
res id e? vutres. **O** dealbata ab
scondes et incobes sup fratru
lem tuu? xpm. qm? au? lumine
illustris vt scandas. ei? adiu
torio fulcris ne cadas sola est
qua? felicitas sua n? extollit qa
no? inflat. **S**ola e? qua? cu? conscien
cia no? pungit. qa? n? agit ppetu
Int obprobria secura e? it obia
bnficia est. **I**nt iras placida est
Int iudias inoces e?. **I**nt iniqui
tates gemes. **I**n veritate respi
cias **Q**uid illa foris? n? ad etri
buendas h? ad no? auandas iniuri
as **Q**uid illa fidei? no? vanita
ti h? etmitati. **P**ra? ideo oia? tole
rat in p?sentia vita qa? oia? credit
de futura vita et suffert oia? que
hic immittunt qa? sperat oia? q?
ibi pmittunt Merito nuq? cadit
Quale bonu? e? caritas ista frs
Quid p?ciosu? **Q**uid luminosi
us. **Q**uid securu? illa **H**ec frs
q? dono iphi? caritatis dicta sut

caritati nostre ita hereant senti
bo nostris vt ipsa caritas fruc
tum iueniat i? opib? nostris no?
folia laudis

Ne conceptu? mudi? r
O si possem? homines exci
tare et cu? iphis pariter exci
tari vt tales essem? amatores
vite pmanetis quales sut ama
tores vite fugietis **V**inula hu
ius mudi? habent asperitatem ve
ram. iocunditatem falsam. certu?
doloru? incerta voluptate. duru?
labore. timida quiete rem ple
na miserie. spem beatitudinis ia
nem **O** si cor nostru? qlitercuq?
suspi?as in illa ineffabilem glori
am dei et peregrinacoe? nostra in
gemitu sentirem? seculu? utiq?
no? amarem? **O** si ad deum q?
vocauit nos pia mente ppetuo
pullarem? qd? nec mudus ap
hendit utiq? ap?henderemus. de
asperitate huius seculi no? infla
mur si nouem? felicitate? nra?
no? esse nisi cu? ista transierit **I**ta
q? si i? hoc seculo posside? aliqd?
delectemur. deu? q? possidet oia?
expedita mente possideam? et
in eo habeam? qcqd? feliciter et
sc?e desideram? **S**i qm? nemo pos
sudet deu? nisi q? possidet a deo
sim? nos iphi? si possessio et effi
ciet nob? possessor ergo qd? pot
i? mdo ee? felici? q? au? effici? su?

20
impator redemptor census. et he
reditas digna esse ipsa diui
nitas. Quid homini sufficit cui
creditor ipse non sufficit. **P**rimis
auarus est cui solus deus non suf
ficit. **D**omine promisti mihi omnia
bona. si amem te da michi te so
lu et sufficit mihi. **R**euera enim
necesse est ut inde fiat homo beatus
unde fit bonus. **C**uius autem animus
non moritur huic seculo in gremio
mortis morte corporis trahitur. ne
scilicet ad mutationem celestis
habitudinis. sed ad luenda suppli
cia transiit. **N**on enim utilis
in tempore uiuit nisi ad operandum
meritum quod in eternitate uiuatur.
Curamus ergo sequimur christum non
sunt hic uera solatia. sed ibi potius
vera uita. **E**t quod quicquid uiderit se
homo in rebus terrenis amaritudi
nem inueniet. **V**erum dulcescat non ha
bet. **S**olus ergo dulcescat ut
totum uilescat. **R**edite ergo pre
uaricatores ad cor. et inhece illi
qui fecit uos. stete cum eo et stabi
tis. requiescite in eo et quieti eritis.
Quo itis in aspera. **Q**uo itis. bo
num quod amatis ab illo est. **S**ed
quantum est ad illum. bonum est su
aue est. sed amarum erit iuste. quod
iniuste amatur deserto illo a quo
illud est. **Q**uo uobis adhuc et ad
huc ambulare uias difficiles et
laboriosas. **N**on est requies ubi qui

tis eam. **Q**uerite quod queritis. sed
ibi non est ubi queritis. **B**eatam ui
tam queritis in regione mortis non
est illic. **Q**uomodo enim beata ui
ta ubi nec uita. **O** amatores
mundi cuius rei causa militatis
maior ne poterit esse spes nostra
in mundo quam ut amici mundi sitis.
Ibi quod non fragile pleniusque pe
riculis. et per quantum pericula pueniunt
ad maius periculum. pereant hec
omnia. et dimittamus hec uana
et inania. offeramus nos ad solam
inquisitionem eorum quod finem non ha
bent. **V**ita hec miseria est. mors
incerta subito subrepat et post
hec negligencie supplicia luenda
sunt. **E**cce mundus transiit et dissipat
centia eius. quod uis ergo utrum
amare tempora et transire cum tem
poribus. an christum amare et in eternum
uiuere. **H**erum temporalium fluius
trahit. **S**ed tamquam iuxta fluium
nata est arbor dominus ihesus christus
aperis imperceptus. tene lignum
uoluit te amare. amor mundi. te
ne christum. **Q**uod si amatis istam mi
seram fluidam quod uitam ubi cum tanto
labore uiuatis quantum magis ama
re debetis illam uitam eternam ubi
nullum dolorem sustinebitis. **E**cce
turbatur mundus et amatur mun
dus. **Q**uod si tranquillus est mundus
formoso quantum heredes qui sic
amplecteris fedum. flores quantum

colligeres q̄ a spinis nō ēuocās
manū **C**ū cepit p̄ire qđ factum
ē vbi erit amor tēpis q̄ p̄didit
et̄nitatē **Q**uā florēt felicitate se
culi. pereunt i v̄tute dei **P**ō q̄
mō florēt sic pereunt. florēt e
nī ad tēp⁹. pereunt i et̄nū flo
rent falsis bonis. pereunt veris
tor̄m̄tis **E**t qđ tēpōlib⁹ gau
dēt q̄ bō et̄na deh̄deāte n̄ noue
rūt **N**emo seaur⁹ i hīs bonis
potest esse q̄ etiā inuit⁹ potest
amittē **C**aritatis venenū spes
adipiscēdaz aut et̄nēdaz rerū
tēpōliū. **R**uteim̄tū ei⁹ est mu
nicio cupiditatis. p̄fectio nulla
cupiditas. **E**t notādū qđ nemo
potest duob⁹ dñis fūire id est
nemo potest diligē q̄ v̄cet n̄ o
derit a q̄ ēuocaf. **O**derim⁹ ergo
tēpōrales necessitudies. si et̄ni
tatis amore flagram⁹. et si et̄no
creatori adh̄ere cōm̄ue et̄nita
te afficiamur necesse ē **D**e
magnitudine diuine misericordie
ad penitētes rī

Quā penitētī nō ignoscit
cū effusus sanguis xp̄i ig
noscit **Q**uīs homicida desp̄et
cū i spem denuo ēditurus ē a q̄
xp̄s occisus **C**ōh̄deāte et videte
q̄a p̄ captiuo suo nadem fidelē
liberator n̄ seipsū posuit et ve
lut sp̄sor p̄ hoīe manus suas
i cruce extēdit **P**escēdit de ce

lo magn⁹ medicus q̄a p̄ totum
mundū magn⁹ iacebat egrot⁹
Tolle morbos et vulnera. nulla
erit medicīne causa. penitēcia
itaq; n̄ solū h̄ etiam restituit ab
lata. **O** breue verbū peccauī **D**
tres sillabe que portas aperūt
paradiſi. **D**auīd dixit peccauī
et nathan a dñō missus statū i
tulit et dimissū est peccatū tuū
Aude dicere peccauī. nō te ter
reat pudor homis. nō timor dy
aboli. non desperacio pro pecca
to enormi. **I**psū namq; iudā
non tam scelus qđ commisit qđ
desperacō venie dāpnauit **Q**ue
cūq; ergo necessitas cogat ad
penitēciā. nec q̄ntitas cūm̄is
nec breuitas temporis. nec vi
te enormitas. nec hore ext̄mi
tas si pura fuerit voluntatum
mutacio excludit a venia h̄ in
amplissios finis suos mat̄ cari
tas. reuertentes suscipit probi
gos et velit nolit nouatus here
tic⁹ semper vere penitētes sus
cipit xp̄s. **A**lioquin propheta
non diceret miserere mei deus
secūdu magnā misericordiā tu
am. **E**t qđem quī magnā mise
ricordiā deprecāf. magnā mise
ricordiā confitēf. **Q**uerant pa
uam misericordiā tuā q̄ nesciē
do peccauerūt **S**z iqt̄ miserere
mei s̄s scdm magnā mīam tuā

Subleui graui vulnere secūdu
medicinā tuam. De meo tam
graui vulnere desperare nisi tū
mediū sperare. **A**ttenbit enī
cōtemptores vt corrigat. **A**tte
bit nescientes vt doceat. **A**tte
bit ostētes vt ignoscat. **A**mi
meū ergo q̄ sua scelera cogitās
cor cōuertit ad dominū ⁊ quia
cōfidit in illū. vniū sibi credat
non tam ad indulgenciā peccan
di abuti misericordia illius. q̄a
quātu paciens est in sustinen
dis delictis nostris. tantū seue
rior erit in discutiendis actib⁹
nostris. **S**i autē vis penitēciā
agē qn̄ peccare non potes. pec
cata te deserūt non tu illa. **E**st
itaq; deus noster aliqui miseri
coris quia peccantib⁹ nō facile
reddīt s̄ sustinet vt cōuert s̄ ig
noscat. **E**st ⁊ seuer⁹ vt terrore
q̄ ab eo bene obita sūt confuen
tur ne negligēcia pareret vite
precipitiū ⁊ ne qd̄ mirabilius ē
premit tū. tāta est eius clemē
cia vt otumelias pass⁹ ab hīs
q̄s fecit sufferat. et prior wōet
eos ad pacē. **P**ostremo quia
n̄ exq̄rit delicta vehēter fidu
cialit̄ speram⁹ aliquē apud illū
iuenire locū indulgēcie. **V**e enī
laudabili vite hominū si ē mōta
misericordia discuciat eam
In libro de ciuitate dei. xij.

Quādiu vicis repugnatur
plena pax nō est quia et
illa q̄ cōstāt p̄culoso debellā
tur p̄lio. et illa que victa sūt
nōdū seuro triumphāte ocio
s̄ adhuc sollicito premunt im
perio. **V**erūtā nō est omnis
culpāda tēptatio s̄ gratulabun
da illa q̄ sit p̄batio. **V**ita enim
nostra pegrinatio est nō potest
esse sine tēptacōne q̄a p̄fectus
noster p̄ tēptacōne sit. **P**ec q̄s
q̄ sibi inotescit nisi temptatus
nec potest coronari. nisi vicēit
n̄ potest vincere nisi certauēit
nec potest certare nisi iūmicum
et tēptaciōes habuit. **H**abun
dant ergo tēptaciōes ī mundo
s̄ maior est q̄ vicēit mūdū. **E**st⁹
mag⁹ ē seculi. s̄ maior vmbra
substācialis dei. **Q**uis p̄tēs
ad xpm̄ non varijs temporib⁹
agitat. **P**ro īde notandū ē qd̄
tāto min⁹ aīa subdit deo q̄nto
min⁹ deū ī ip̄is suis cogitaci
ōib⁹ cepit. ⁊ tanto min⁹ aīe
subdit caro. q̄nto magis adū
sus spm̄ concupiscit. **A**īa enim
neglecta supiori lege q̄ regitur
inferior natura turpi voluptate
q̄h mercede corrūpit. seruāt
igīe fidelis anima domino suo
ne cōculcet a seruo suo id ē car
ne. **I**taq; frēs tēptadi dyabol⁹
potestatem habz. **I**n potestate

autem nec ut fiat habet .nec q̄
modo fiat. **A**d mēsuram temp
tare permittit. **N**oli ergo ti
mere permissū aliqd̄ facere tēp
tatorē .habens misericordissimū
saluatorē qui dat potestātē ha
bet equitatē .tēptaris ut excea
ris. **T**ēptaris ut p̄beris. **T**ēp
taris ut qui uesciebas tē a te
ipso iueniaris. **D**eus tēptat
ut doceat. **D**yabolus tēptat ut
decipiat. **C**ui tamen si ille qui
temptat locum nō det .inanis
temptacō et irridēda repellitur
Postremo fratres i illa pace
finali q̄ frēda et cui⁹ adipiscē
de causa habēda est ista pugñ
cum carne finiet qm̄ sana infir
mitate icorruptio nature vicia
nō habebit .nec vniuiq; nostrz
vel ab alio vel a seipso q̄ppiam
repugnabit. **N**on op⁹ ut ratio
vicijs que nulla erunt imperet
s; imperabit de⁹ homī .animus
corpi tantaq; erit ibi obediēdi
suauitas et facilitas q̄nta viuē
di regnādi q; felicitas .et hoc il
lic in oībo atq; in singulis eter
num erit

Defici⁹ cotidie ruinas cor
poris nostri edendo et bi
bendo p̄ulq̄ escas et ventrē des
truat de⁹ .cū occiderit indigēti
am nostrā societate mirifica et
corruptibile hoc induerit i cor

ruptione sempiterna **Q**ua p̄pter
suauis sit necessitas nobis ad
uersus istā suauitatē pugnare
ne capiamur **C**otidianū quoq;
bellū geram⁹ in ieiunijs sepius
in seruitutē redigentes corpus
nostrū. **U**t tēptaciones nostre
sobrietate pellantur **E**t q̄dem
hic me deus docuit. **U**t quēad
modū medicamēta sic alimēta
susceptur⁹ accedā. **S**; dum ad
quietē sacietatis ex indigencie
molestia trāsimus in ipso trāsi
tu insidiat nobis laque⁹ conui
piscēcie **I**pse trāhtus voluptas
est .et nō est aliud quo trāseat
nisi q̄ quo trāhite cogit necessi
tas **E**t cum sal⁹ sit causa edēdi
vel bibēdi .adiungit se tamq̄
pedissequa periculosa iocundi
tas .et plerūq; p̄ire conatur
ut ei⁹ causa fiat qd̄ salutis cau
sa nos facit vel diffiniūm⁹ vel
uolūm⁹ .nec idē modus vici⁹
q; est. **N**am qd̄ saluti satis est
delectacōni parum est .et sepe
incertū est .vtrum adhuc neces
sitas corporis cura subhdiū pe
tat .an voluptaria cupiditatis
fallacia ministerium suppetat
Ad hoc itērdū hilarescit ifelix
aīa ⁊ i eo p̄parat excusacōis pa
trocinū gaudens nō appetē qd̄
satis sit modeacōi valitudis ut
obtēti salutis obūbret negociū

voluptatis. hīs cotidie expecta-
tionibus consistere conemur et iuo-
cemus deptem dei ad salutem
nostri. quia consilium nobis de hac re
non dū stat. Proinde debet intel-
ligere fidelis quisque de usu ciborum
nec in abstinentia nec in mandu-
cando esse iusticiam. sed in equimi-
tate inopia tolerandi et temperan-
tia non semper habundantiam corri-
piendi. atque oportunitate sumen-
di. quā non usus sed occupatio
frenanda est. Non enim interest
omino quod alimentorum sumas ut suc-
curas corporis necessitati. Bonum
in cibo est cum gratum actione
principem quod deus edendum precepit
abstinere autem ab aliquo non quasi
malis sed quasi non necessariis non
est malum. Itaque fratres non con-
tinenciores nobis sunt plerique
bestie quia vilioribus aliunt cibis.
Nam in huiusmodi rebus non ex ea
rū natura rerum quibus utimur. sed
ex causa utendi et modo appetendi
vel probandum est vel improbandum
quod facimus. De castitate rursus
vel de doctrina christiana iiii.

Gales decet christum habere mi-
nistros qui nullo carnis vel
mentis contagio corrumpantur sed
potius splendeant continentia casti-
tatis. Itaque iubet nobis conti-
nencia. sed ut hanc habeamus. mi-
hi deus adiuvet manes emanet

inuis. Conamur quidem facere vo-
luntatem. sed non presumat potestas
nisi adiuvetur infirmitas. Unde
quicquid nobis iubet conandum est
ut impleatur. Ergo domine deus qui
nosci bona data dare filiis tuis
da nobis continentiam. Continen-
ciam iubet. da quod iubet et iube
quod vis. Et cum scire ait quidam quod
nemo esset; omnes nisi deus dede-
rit. hoc ipsum erat sapientia scire
cuius esset; hoc domum. Per continen-
ciam quippe colligimur et edigimur
in unum a quo in multa defluimus.
O vere beati qui tante felicitatis
sunt ut in huius continentie candore
ab ineunte adolescentia permanse-
rint qui magna spiritus largitate
oppresserunt quicquid eis posset; car-
nali delectatione dominari. Multe
e quidem parentum suorum otario co-
natus ignite ardore superni amo-
ris superaverunt. Intus patet est
ploravit mater non curavit illa cui
ante oculos visabatur speciosus
forma pre filiis hominum. Olu-
rimus vero cum prius victi fuerint per
valentibus vicibus et pervertitores
castitatis effecti. tunc ad gratiam
confugiunt adiuvantem qua fuerunt
et amari penitendo et vehementer
pugnando prius subditi atque
carni preposita mente victores.
Reperit quidem in libro de beata
vita quod beatus patet augustinus

diem natalis sui qui est idibus
nouembris celebrare disponēs
sicut gentilis ante consueuerat
nō elacōnis fastu s; vt idagāde
veritatis et sapiēcie studiū quo
mirabiliter feruebat locū vel tem
pus actione hac cōpetencius in
ueniret. Quocirca discipulis su
is fecit conuiuiū per tres dies
Et ne quis dicat conuiuiū hoc
epulaz magis q̃ sapiēcie stu
dij causa fuisse. adueniēte tercio
die cōuiuij vnus eorū curiosior
epularū carnaliū coquūnam in
gress⁹ cum frigida oīa ēperit s;
rūsus ad augustinū interroga
uit qd ipse cibū p̃sue⁹ p̃fa
milias p̃pass; Cui augu⁹. neq̃
q̃ talū epulaz curiosius r̃ndet
Et ego iqt nobiscū nescio. **I**n
hoc conuiuiō questio mota ē. qd
esset beate viuere. Qua p tres
dies cōtinuata. diuerse de illa
sentēcie. a diuersis plate sunt
adeiat et mater augustini ancil
la dei. beata monica que cet̃is
alcius nimirum a spiritu docta
sentēcias p̃ferebat. **I**nter hos
quoq; puer a deo datus fuisse
describitur quem augustin⁹ in
adolescencia sua adhuc mundi
philosoph⁹ et genti⁹ carne ge
nuerat. **H**ic cū int̃ seniores iuue
nes vtpote ānoꝝ xvi. reticeret
Inrogat⁹ tandē a p̃ce qd ess;

beate viuē f̃ndit. **H**ic iqt puer
beate viuūt q̃ sp̃m immundum
non habet. **T**unc augustin⁹ int̃
iectis aliq̃bo disputaciōib⁹. fili
um iterū interrogauit. abs te pu
er quero. inqt qui fortasse ali
q̃nto seniore purgatiore sp̃itu
hāc sentēciam p̃tulisti. q̃s tibi
videat̃ imūdu sp̃m non habere
Et puer. **I**s inqt n̄ videtur im
mūdu sp̃m n̄ habē q̃ caste viuūt
Tūc p̃e s; quē castū inqt vocas
eū ne q̃ nichil peccat. aut eū q̃
ab illicito concubitu tantū tēpac̃
a deo datus. **Q**uomō inqt pōt
cast⁹ esse si ab illicito tātu con
bitu sese abstīnēs cet̃is p̃ctis
n̄ definit inq̃nari. s; ille vere cas
t⁹ q̃ deū attēdit q̃ illi soli adhe
ret aū frūire vtilissimū ē et in
cui⁹ frūicio placē p̃fecte sola li
bertas est. post hec augustinus
die tercio questionē t̃minauit
Diffiniciō qd ē b̃tē viuē p̃v.
Mita beata ē cū id qd ē hoīs
optimū et amat et habet
Qui hoc appetit qd habē n̄ pōt
cruciat̃. **Q**ui hoc n̄ appetit qd
appetēdū ē egrotat q̃ hic miser
ē. **N**ō enī beat⁹ ē q̃ nō hab; qd
amat q̃leatq; sit vel hab; qd n̄
notū sit vel nō amat qd habet
eciā si op̃ortunū sit. **Q**uisq̃s
autem fruit̃ eo q̃ amat verum
q; et summum bonum amat

quis eum beatū nisi miserū? ne
gat. Ipsū autē verum atq; sum
mū bonum. plato dicit deū. Vñ
vult esse philosophū amatōre
dei vt qm̄ philosophia ad bea
tam vitā tendit. fruens deo sit
beat⁹. q̄ deum amauerit et hec
est nullo ambigente vita beata
q̄ vita pfecta ad quā nos festi
nantes posse pducī solida spe
alacri fide flagrantī caritate pre
sumendū est. ¶ De discrecio
ne pvi i fmoē oīa manicheos
Nec est hominis vita beata at
q; tranq̄lla cū oēs motus
eius rationi vtuti q; cōsentiunt
In nobis enim debet pesse dis
crecio et q̄si modēdō singulas
discernē voluptates ne opinio
verisimil fallat. ne decipiat ser
mo vsutus. ne qd bonū ē malū
ne qd malū est bonum esse cre
dat. ¶ De ab hīs q̄ agenda sūt
metus reuocet. ne in ea q̄ agen
da non sūt cupido p̄cipitet. Ne
ira cū die flamma inconfidētī
mentē exagitet. Ne absorbeat
ihonesta vel imoderata tristitia
De maledicis rumorib; bona
cōsciencia fr̄agatur. De teme
ritia suspicio nra decipiat. ne a
liena de vobis falsa nos fr̄agat
Verūtam i nostra disciplina si
q̄ritur vtrū p̄ius anim⁹ irascat
h̄ q̄te irascitur. Nec vtz sit tris

tris. h̄ q̄te sit tristis. nec vtrū
timeat h̄ vnde timeat. Irasci e
nim peccatū vt corrigat. trist
tari pro afflicto vt liberetur ti
mē piclitanti ne pereat. nescio
vtrū q̄sq; sana cōfideācōne rep̄
hendat. Multo enim est honest
ius. meli⁹ et humani⁹ et p̄iorū
sensib; accōmodat⁹ mīa circa
p̄rimos p̄turbari q̄ videre in
p̄rimis dāpnabilia nec moue
ri. ¶ Dia est enim tristitia et si di
ci potest beata miseria alienis
vicijs tribulari nec implicari
merere nō habere dolore et trahi
nō amore trahi. Vnde et cetero
i cesaris laude locut⁹ ait. Nul
la de vtutib; tuis nec amīcabi
lior. nec laudabilior. nec ḡcior
misericordia est. Quid est mise
ricordia. nisi aliene miserie q̄
dā i nostro corde cōpassio. qua
vtrq; fit vt si possim⁹ subueni
re cōpellimur. Seruāt autē mo
t⁹ iste discreciōi qm̄ ita prebet
mīa vt iusticia cōsuetur. siue
cū indigētī tribuit. siue cū ig
nosciē penitet. ¶ De cōtemptu
vane glorie p̄vii.

Quī laudari vult ab hoīb;
vituperatē te. nō defede
at hoīb; iudicatē te. nec eripie
t te dāpnante. Solet etiā hō
de ipso vane glorie cōtemptu
vani⁹ gloriari. h̄ reuera nō bñ

eā accēpnē nōscit cū de ei⁹ accēp
tu iprote gl'at. **A**t si bonoꝝ vi
te bonoꝝq; opoz a solz a dēt eē
laudacō tā comitatū ei⁹ q̄ ipaz
bonā vitā deseri nō oportet. Igi
tur q̄squis appetit videri qd nō
est ypocrita est. Simulat enim
iustū nec exhibet. quia totum
fructū in laude hominū ponit.
Nisi ergo intus spiritu vegete
ris. frustra foris de fama glori
aris. **P**ro idē fratres q̄les habe
ri noluim⁹ in laude hoīm tales
operib⁹ esse studeam⁹. Ne ideo
nos bonos estimem⁹ si boni pre
dicamur. s; nos potius nostro
et nō alieno iudicio discernam⁹.
Nemo enī potest melius scire
q̄s sit q̄ sibi cōsciū est. Et
quidē beatus est q̄ laudes ho
minū transcēdit et id solū cum
recte viuit intuet⁹. et ei placere
nitit⁹ qui cōsciēcie solus inspec
tor est. **D**e cui⁹ cōsciēcie puri
tate quicq̄s procedit tanto est
laudabili⁹ q̄nto laudes non af
fectat humanas. ama ergo nesci
ri. **E**t quidē esse humilē est in
se nolle laudari. **Q**ui ergo in se
laudari appetit. supbus cōmū
citur. **T**ota ergo spes nostra in
deo sit. nichil q; de nobis tāq̄
de nostris virib⁹ psumam⁹. ne
nostrū faciētes qd ab illo est et
qd accepim⁹ amittam⁹. **P**eri

culosū est ergo sibi placē cui ca
uendū ē supbire. **S**; magis co
gitare debemus. qd nobis desit
q̄ qd nobis adsit. **Q**d habem⁹
ne pdam⁹. caueam⁹. qd nō ha
bem⁹ supplicem⁹ vt habeamus.
Inq̄ntū minores sum⁹ cogitan
dū ē nō inq̄ntū maiores. **A**lī
fimo enī ac saluberrimo sacra
to vniūsa facies atq; vt ita dix
erū vult⁹ scāz scripturā bene in
tuētes id ammonē iueniē vt q̄
gloria ē i dño gloriē. **M**iseret
enim magna bonitate. obduat
nulla iūq̄tate. vt nec misertus
de suis miseris gloriatur. nec
dāpnat⁹ nō de suis meritis con
grat⁹. **S**ola enī gēia redēptos
discernit a pbitis q̄s i vnā con
creauerit massā ab origie duc
ta causa cōmunis. **N**ull⁹ ergo
de suis meritis gloriē. **N**ullus
pūato suo letet⁹ s; cōmuni poa⁹
vero oī bono pfrui q̄ pūato nos
tro gaudē queramus.

De flagellacōe dei. xvij.

Qui te flagellat in hoc scē
ad emēdacōz tuā facit non
ad dāpnaciōem. **P**rois⁹ em fla
gellat oēm filiū a vt vniū. **N**ā
ad afortādy cor tuū vīt ille pa
ti. **V**īt ille mori. **V**īt spūis il
liniri. **V**īt spūis corōnei. **V**īt
ligno crucifigi. **P**az em fuit ei
pro nobis hoīem fieri s; etiam

ab oīb; reprobari nō solū rēp
bati. verū etiā exhonōrari. **P**az
etiā exhonōrari. nisi adderet ⁊
occidi. **S**; hoc parū est morte
crucis. **N**ō enim crucifigi hoc e
rat occidi s; diu cruciari. **N**on
q̄a lōgiōr eligebat. s; q̄a mors
ipsa p̄tendebat. ne dolor cici⁹
finiret. hac morte nichil peius
fuit inter oīa genera mortuū.
Nichil erat in carne tūc intole
rabilī⁹. **N**ichil est ī frōte nūc
glōriōsū⁹. **Q**uid fuit fidei suo
q̄ talem honōrē dedit supplicio
suo. **H**ec xpi passiōes xpiano
immutāde sūt. nō a xpiano de
licie cōquirēde. **E**t cū nemo po
test sequi nisi in cruce pudeat
sub spinato capite membra deli
cijs affluere. **A**d hēditatē eru
dimur ⁊ flagellāi dedignamur.
Si except⁹ fueris a passione
flagellorū. exceptus eris a nu
mero filiorū. **S**euire videt deus
cū hoc facit. ne timeas q̄a pat
est. **N**ūq̄ sic seuit vt perdat.
Quā male agis ⁊ si parcat pl⁹
inasti⁹. **Q**uid ergo idigne pate
ris qd facit q̄ iust⁹ est. **E**t notā
dū q̄ sic flagellū ad iusticiā
erudit bonos. sic paciēcia si
ad penitēciā inuitat malos. **E**t
sic mīa dei fouēdos amplecti⁹
bonos. sic seueritas dei punien
dos corripit malos. **I**lacuit

q̄ppe diuine p̄uidēcie p̄fate in
posterū bona iustis quib; non
fruent inuisti ⁊ mala iniustis
q̄b; nō ex cruciabunt boni. **I**sta
vero temporalia vtrūq; voluit es
se cōmunia qd nec cupidū⁹ ap
petant q̄ mali habere cernūtur
nec mala turpit euitent. q̄bus
boni plerūq; afficiuntur. **A**bst
ergo a veris xpianis xpm dñi
colentes ⁊ supne patrie suspirā
tes nō ab impaciēcia tēperare
si eos diuina dispēfatio vel p
bandos vel emendādos ad tem
pus tribulacōnū tēture subdi
derit q̄s in illa humilitate non
deserit q̄ p̄pter eos tā humili⁹
altissim⁹ venit. **S**i ergo man⁹
paina sup te ⁊ si filius bon⁹ es
noli tēpellē disciplinā.

De paciēcia xpi.

Qui fuerit paciēciōr iniuri
am potēciōr constituet in
regno. **A**ufert eum cū q̄ ambu
las. vt ad eū puenias cū q̄ ma
nere desideras. **C**ū esses languī
dus portabat te p̄rimus tuus
sanus fact⁹ es porta p̄imum
tuum. **C**aritas nō impletur nisi
inui⁹e honora nostra portemus.
Et tu q̄dem si forte ī aliquā in
firmatē cecideris q̄ si hō opor
tet vt sic te portet ille sicut et
tu. **P**orta ergo. ⁊ q̄dem p facile
est vestem contemptam habere

inclinato capite incedere. velū
sup oculos dimitte. h̄ verū hu
milē paciēcia ostendit iniurie
Contēptus ergo est de⁹ tuus et
honōri vis. **S**i p̄m̄familias
beheebub vocauerūt. q̄nto maḡ
domesticos eius. **I**taq; fratres
turbat aliq̄s in exercitacōe sua
et liguas cōtradiciōis p̄ferens
optat pēnas auolacōis. optat
reēm deserti. immo dūret iter
ih̄erimitates. perferat minas bi
bat obprobria. expectet q̄ eū
saluū faciat a pusillaminitate
spūs et tēpestate. **I**ntueatur ca
put exemplū vie sue tranq̄llet
in spe et si turbatur in re. **I**pse
em̄lacme pie tribulatoꝝ musū
sūt amaciū. **D**e⁹ hūil fact⁹ ē
erubescat hō esse supbus. **N**oli
ergo plebs dei. noli plebs xp̄i
noli tu corp⁹ illius capitis sup
bire. **A**ttēde viailū pacis tue. **A**t
tēde p̄missū vite tue. **Q**uid p̄
dest q̄ exigis iurias q̄s ptulif
ti. **V**lcio te reficiat. **E**rgo de alie
no malo gaudebis. **P**ass⁹ es
ignosce vt ignoscat tibi. **C**erte
null⁹ suus dei sine tribulacōe
est. **S**i putas te nō habē p̄secu
cōes. nondū incepisti esse xp̄ia
n⁹. **P**aciēter ergo mala tole
re debem⁹ donec ad illa bona ve
niamus vbi sunt omnia quib⁹
ineffabili delectemur. **N**ichil

erit ibi qd̄ tolerare debeamus h̄
cunctis in pace dispositis cum
ipso q̄ vera pax nostra est xp̄us
satiēs vtrq; vnum nobis erit
in primo. ipse etiā erit finalis
beatitudo. **I**n hui⁹ autē mōta
litis erūpna quot et q̄ntis ha
būdet malis humana societas
q̄s enumeāre valeat. q̄s suffici
De hūilitate pp̄. at estimāe
exillum xp̄i humilitas. **H**omo
puderet fortasse te
imitari humilem hōiem. salte
imitare humilem dñm xp̄s volu
it altitudinē humilitate p̄ce
dere et ad ipsam altitudinē hu
militate viam sternere. **E**xcella
est patria. humilis est via. **E**rgo
quī querit patriā quid reat
sat viam. **E**t q̄dem humilitas
virtutū sublimitas est. **T**utam
vel veram q; in celis viam molī
tur humilitas. **D**emus opem̄ er
go vt si pauperes facti sumus
pro xp̄o et humiles sim⁹ cum
illo. **Q**uī itrat p̄ hostiū qd̄ xp̄s
ē humiliet se vt sano capite pos
sit itrare. **I**lle de⁹ fons ē hō vt
tu hō cognoscas q̄ es hō. **T**ota
enim humilitas tua vt cognos
cas te. **D**eficiat vt⁹ tua vt ī te
maneat virtus dei. **E**xaudiuit
paupes dñs. nec exaudiret nī
paupes exaudiri vis. **p**aup es
to dolor de te elamet nī fastidiū

Si sunt q̄ elata inflati supbia
facili? oīa sua paupibus tribu
unt q̄ ipsi pauperes dei sunt
Hec paupertas humilitas nō est
Non sic hō non sic. nō enim ex
pedit tibi humil? porta dñi tuū
Esto iumentū sessoris tui. bonū
ē vt ipse regat ⁊ ipse ducat. **N**ā
si ipm sessorē nō habueris. cer
uicē erigē potes. saltem potes
mittē h̄ ne tibi sine rectore. **E**li
ge poti? ergo in hoc mundo hu
militatē vt habeas apud deum
absconditā claritatē. **C**laritas
enim. humilitatis est premium
Humilitas. claritatis ē meritū
Beatī humiles ī se q̄a excelsi
sūt in deo suo. **H**umilitate con
seruat caritas. **V**allem facite in
breui suscipite. **D**ispersa implē
tur. alta fittant gracia pluuia
Quid ergo miraris si de? super
bis existit. ⁊ humilibus dat grā
am. **A**p̄ls loquēs de domino
nostro ihu xp̄o ait. **E**ū ī forma
dei eff; nō rapinā arbitrat? est
esse eq̄lis deo. **Q**ūta maiestas
semetipsā exinaniūt. formā
suā accipiēs. **Q**ūta humilitas
humiliaūt se xp̄s. habes xp̄ia
ne q̄s teneas. **X**p̄s fact? est o
bediens. **Q**uid supbis habens
tale humilitatis exemplū. **S**u
pbie medicamentū. **Q**uid ergo
intumescis o hō. ⁊ o pellis infla

ta q̄s tederis. **S**anies fēba
q̄s inflatis. **Q**uā nescio quis
tibi fecit iniuriā. sitis arenti
fauce vindictā. **S**i xp̄ianus es
expecta regem tuum. **P**rius se
vindictet xp̄s. mundū enim vin
dicat? est. q̄ ppter te tanta pas
sus. **E**t utiq; illa maiestas pos
s; vel nec ppeti vel cōtinuo vin
dicari. **S**i cū in illo eff; tāta po
tencia. ideo fuit etiā tantapaci
encia q̄a p nobis pass? est no
bis relinquēs exemplū vt seq̄
mur vestigia eius. humilitate
trāfarsa et iam morte pstrata
ascendit in celū seq̄mur eū. **M**o
res cesaris extollens cicerō dice
bat q̄ nichil solebat obliuisci
mhi iniurias. **Q**ua p̄t nunc in
ciuitate dei ⁊ ciuitati dei in hoc
peregrināti seculo maxime cō
mendat humilitas ⁊ ī ei? rege
q̄ xp̄o maxime p̄dicat. **O**tratiū
q; huic v̄tuti elacōis viciū ī ei?
adūfario q̄ est dyabolus maxie
dominari sacris litteris edoce ē.
De obediēcia vel p̄latis xp̄i
Obediēcia est in omnib; ⁊
cū omni creatura racōnali
omnis iusticie origo atq; per
fectio. **O**bediēcia enim cōmen
dacio est in precepto q̄ noster ē
q̄dammo omniū custosq; virtu
tū. **Q**m̄ q̄dem ita facta est vt ei
subdi sit vtile p̄ciosum autē

sua nō ei⁹ a quo creaturā ē facē
voluntate et quidē natural' ordo
prescribit ⁊ ita deus hominem
Nam dominef inquit piscib⁹
maris et volatiliū celi ⁊ omniū
repenciū que repunt sup terrā
Homine ergo racionalē factum
ad ymaginem suam voluit nō
rationalib⁹ domiari nō hoīem
homī s; hoīem pecorū. **V**n̄ primi
iusti patres pecorū magis q̄
hominū reges cōstituti sūt. Sic
ergo insinuat de⁹ qd postulet
ordo creaturaz qd erigat meri
tum peccatorū. **R**omē ergo et
cōditionem fututis culpa ge
nuit non natura. **V**erū tamē fe
lici⁹ seruitur homī q̄ libidini
Quid p̄tinet ad hāc vitā mor
talium q̄ paucis dieb⁹ ducit et
finit. quid intest sub cui⁹ impe
rio uiuat homo moritur⁹ si il
li qui impefāt ad impia et mi
qua non cogāt. **S**i quis ī domo
per īobedienciā domestice paci
adūsat corripiat seu verbo seu
verberē seu q̄libet alio genē pe
ne iusto atq; licito q̄ntū socie
tas hūana credit p̄ ei⁹ q̄ corri
piē utilitate vt paci. vñ diffi
luerat coaptet. **P**ostremo qui
verū pastores sūt oīb⁹ subiectis
tāq̄ filijs ad p̄merendū deum
cōsulāt. desiderantes atq; optan
tes venite ad celestē domū vbi

necessarium non sit imperandi
mortalib⁹ quia necessariū non
erit officiū consulēdi ī mortali
tate fidelib⁹ quo donec veniat
magis debēt patres q̄ subditi
tolerare qd seruiūt

De elemosina vel mīa p̄p̄i
Beatī illi qui ī misericordia
subueniunt miseris qm ī
ta eis rependit vt per miseri
cordē dominū de miseria liberet
Misericordia enim illi q̄ facit
misericordiā. **N**on ad ipsū vide
tur miserū p̄tinere vt qui a po
tētiore adiuvai vult. adiuvet
inferiore ī q̄ est ipse potētiore. Et
nō ī merito p̄po debitor efficiē
q̄sq; ī soluēdo misericordiā pro
p̄po q̄ omne negociū gerēs mi
sericordiā exsoluit p̄ suo. Ita
q; fratres misericordie faciēde
sūt vt cū de p̄tēitis p̄ctis do
minū deprecamur exaudiamur
nō vt in eis p̄seuerantes licenciā
malefaciēdi nos p̄ elemosinas
comparē credam⁹. Multe enim
elemosine valent ad priora de
lēda n̄ ad īppetuo ipune om̄it
tēda p̄cta. **P**az ē ergo elemosi
nas q̄ntalib⁹ facē p̄ q̄cūq; sce
lē ⁊ in cōsuetudinē scelez p̄manē

De timore p̄p̄i
Ibi timor ibi sal⁹. fide itaq;
noli altum sapere s; time

Timor presens securitate gene-
rat sempiternam. **A** timore noli
esse immunis sed a timore inimici
liber et sub timore dei fuus. **E**u-
timere debet homo a quo factus est
homo. **T**ime eum qui super homines
est et hominem non formidabis.
Et notandum quod nec angustia nec
aliqua signata nocere poterunt christiani
non qui nisi signum crucis cum fide
et dei timore precesserit. nichil
ibi nocere poterit inimicus. **P**er
rationem pueros qui nascuntur inter-
rogemur. quia a ploratu incipiunt
qui et ridere non possunt. **N**ascitur
et statim plorat post nescio quod
dies ridet. **Q**uoniam plorabat nascens
propheta sue calamitatis erat. la-
crime enim testes sunt miserie.
Rondum loquitur etiam propheta.
Quid propheta. **I**n labore se fu-
turum vel timore. et si bene vixerit
vel iustus fuerit. certe in medijs
positus temptationibus semper time-
bit. **H**omo vide obidione tuam.
Vides utique si non times. **N**on
est inquit sic si timeo. **M**iser
mentis plane si times. et quare
non caues. mortem times. **V**t quod
times. **V**entura est timeas an-
non timeas venire. huc sero an-
cito ventura est. **S**i timeas non
effugies. ut non sit quod times.
Illud potius time quod si non sis non
erit. **Q**uid. peccare time. **E**t si

amaueris peccare. in altera mor-
te irrues qui posses non venire si
non amasses peccare. **I**gitur mori
male times. male vivere non ti-
mes. **V**ix bene moritur qui male
vixerit. **C**orrige ergo male vi-
uere. time male mori. **E**u enim
correperis male vivere. noli ti-
mere. **N**on potest male mori qui
bene vixerit. **P**ropterea confirmo
audeo dicere credidi propter quod locu-
tus sum. **N**on potest male mori qui
bene vixerit. **N**ec age ut bonam
vitam habeas. quicumque actio ve-
nerit ut exiras de hoc corpore
eris ad regem. eris ad beatitu-
dinem qui non habet timorem nec fi-
nem. **D**isces ergo bene mori. si
didiceris bene vivere. **M**erces
enim bone vite vita eterna est.
Igitur quisque futurum iudicem ti-
meat. et presentem conscientiam corri-
ge. **S**ermo enim cause tue. testi-
monium conscientie tue. **C**otidie
ad penitentiam festinemus semper
ante oculos nostros versetur ultimus
dies. et cum diluvio surrepe-
rimus. de lucis non presumamus
abducti. **N**ichil enim sic reuocat
a peccato quam frequens mortis
meditatio. **Q**uicquid temporis vi-
uit de spacio viuendi demitur et
cotidie fit minus. minusque existat
ut omnino nichil aliud sit tempus
quam cursus ad mortem in quo nemo

paululū stare. vel aliquā tardi
us ire pmittit. **S**z regent om
nes pari motu. nec diuerso im
pellunt accessu. Bene unusq̄
qz de die nouissio formidāe de
bet quia vnumquēqz in quo in
uenerit suus nouissimus dies
cum de hoc seculo egredit. tal
in die nouissio iudicat. **O** q̄
anguste erunt vndiqz vie tue
reprobis. **S**upius iudex iratus
inferius horrendū chaos. a dex
tris peccata accusancia. a sinis
tris infinita demonia ad suppli
cium trahēcia. foris mūdus ar
dens. int⁹ consciēcia vres. Quo
fugietur. Latere erit impossibi
le. apparere itolerabile. Verū
tamē bonū opus fiat nō timore
s̄ amore. non formidie pene s̄
amore iusticie. ipsa enim vera
et sūma libertas est. Et quidem
est p̄iect⁹ caritatis imminucō
timoris. signū p̄fectionis eius
nullus timor. consumata enim
caritas foras mittit timorē

De spe xpiij.
Dulce nomē domini ihu xpi
sub q̄ nemini est desperā
dū. Ad hāc ergo spem tenēdā
cōfugi am⁹ quā hīc āchōem ha
bem⁹ aie tutā et firmā. **I**hs em̄
saluator interpretat. Quō ergo
saluator. Descēdit de sinu patris
in vterū mātis vt genus hūanū

edimēdo saluaret. **D** q̄ lōge eta
mus. q̄ ille sursum q̄ nos deor
sum. q̄ ille in sūmo q̄ nos īmo
desperati iacebam⁹. **N**iss⁹ est
ergo saluator clamās oīb⁹ ac
tu et dictu. **E**go sū via veritas
et vita ābulare vis. **E**go sū via
falli nō vis. **E**go sū veritas. mo
ti nō vis. **E**go sū vita. **N**ō est
q̄ eas nisi ad me. nō est q̄ eas
nisi p me. n̄ est vbi q̄scas nisi
ī me. **Q**uia tibi factus sū vt oēs
lucifacere. **Q**uid times. per me
ambulas. ad me ābulas. in me
requecis. **A**mbula ergo secur⁹
erulta ī via. **N**oli timere ante
q̄ esses fidel⁹ iuuenisti saluatore
Impiū te quesui vt edimerem
sedēptū de seia vt p̄dam. **Q**uid
ad hoc t̄spōdemus fr̄es. **Q**uid
est quod nos allicit et retardat
gressus nostros quim ī eum to
ta auditate curram⁹ ipsum sal
uatorem. ipsum coronatōre et
ipsum premij largitōre. **M**erito
de illo p̄pheta gratulādū excla
mat. suauis īquāt dñs vniū⁹ et
vt causā exponēt adiūpit et mi
seracōes ei⁹ sup oīa opa ei⁹ n̄
te deseret misericōdia eius. **N**ā
momū nem̄ ipse ē sal⁹ n̄r. ipse
solator et emuncātor vbi⁹ viui
ficat⁹ et vite dator. **I**pse hic no
biscū ī lumie fidei. supi⁹ autē ī
luie spei. nos cū illo ī celo p̄ spē

Ipsa nobiscum in terra per caritatem
Per fidem nunc ambulamus non
per speciem **T**unc veniet res cuius
est modo spes. ambulamus nunc
in re laboris sed in spe quietis. sed quod
precedit spes nostra. sequitur vita

De pace. xxxv.

De pace dictum primo que
pacis sunt comoda videa
mus **E**st pax serenitas mentis
Transquillitas animi. **S**implicitas
cordis **A**moris vinculum. consor
cium caritatis. hec que similitudines
tollit. bella compescit. comprimit
iras. superbos calcit. humiles a
mat. discordes sedat. inimicos
reconciliat. auctis est placida. non
querit alienum. nichil reputat
suum. **D**ocet amare quod odisse non
nouit. **R**escit extolli. **R**escit i
flari. **P**anc ergo quod accipit tene
at. quod perdidit repetat. quod amittit
exquirat. quoniam quod in ea de non fuerit
inuenit? abdicat a patre. exhe
redatur a filio. nichilominus a
spiritu sancto alienus efficitur. **Q**uare
non poterit ad hereditatem domini
peruenire qui testamentum noluerit
obseruare. **I**psa enim appetens ad
passionem. pacem discipulus quasi per
testamentum eliquit. **P**acem inquit mea
do vobis. pacem relinquo vobis. **E**t
notandum quod in hac ciuitate ter
rena nichil est hominum genere tam
discordium vicio. tam sociale natu

ra **N**eq; enim omni? contra vi
cium discordie vel cauendum ne
existeret. vel sanandum cum extitisset
sed natura loqueretur humana. quod
reconciliacione illius pareretur que ap
tetur de? creare voluit. vnum
de quod multitudo propagaretur. ut
hac animacione in multis con
cors vnitas fuaret. **R**uunt ple
resque insociabiles et soliuage bel
tie sunt ut leones. vulpes. aquile.
tigres que vel vrsi. qui filijs su
is inuicem et pacata feritate
blandiuntur. **Q**uis miluus qui
tumlibet solitari? campis circū
uolens non in signum pacis cui
guis copulat. nidum operit. oua
fouet. pullos alit. et quasi cum
matre familias societate domes
tica quanta potest pace conseruat.
Quoniam magis homo ferus quo
modo nature sue legibus ad in eun
dam societatem pacemque cum homi
nibus quantum in ipso est omnibus
obtinendam elaborare deberet ut
quod in bestiis irrationalibus esse
probat. ipse homo rationalis ser
uare contenderet. **P**acis genera
multa dicuntur. pax corporis est
ordinata temperatura partium
Pax anime irrationalis est ordinata est
quod appetitionum. **P**ax anime ratio
nalis est ordinata? cognoscis accois
que consensus. **P**ax anime et corporis
ordinata vita. **P**ax hominum

ordinata concordia. **P**ax hominis
mortalis et dei ordinata in fide sub
eterna lege obedientia. **P**ax claus-
traliū. ordinata in peccandi obediē-
tia concordia. **P**ax ciuitatis ce-
lestis ordinatissima et concordissima
societas fruendo deo et se inuicē
in deo. **P**ax omnium rerum tranquillitas
ordinis. **N**otandum quod memoria
passionis christi facit filios hominum
in protectione alarum dei. **V**bi in cantico
cantorum sponsus propter sponsam fidelē
aiam non inconuenient hortatur cum
dicit. **S**urge propterea amica mea
formosa mea veni in foraminibus
petre in caua materia. petra
propter est. petre foramina sunt in pe-
dibus manibus quod eius figure cla-
uorum. **C**aua vero materie est vul-
nus illud quod pro pectori hasta
militaris infixit videlicet ut cor-
pus eius secundum prophetam quasi sacra-
mentum accideretur unde redemptionis nostre pro-
prium emanaret. **E**t quod in pace
mens nostra esse non potest nisi nostre
fragilitati christi pietas suffragetur
quia carnis infirmitatem mortalita-
tis iure nobis debet quod peccando
meruit nostra natura. **V**bi iugiter
quodendum est ut interior homo nostre auxi-
lio pacificetur nullis exterioris
hominis voluntatibus abusus.

Contemplatio est illa spes que in-
cipit omnem animam desiderio sui
et tanto ardore quanto mundior
et tanto indior quanto ad spiritualia
eurgit et tanto ad spiritualia eurgit

grate quanto carnalibus desideriis
et tremis affectibus morientem
Videat ergo homo quod leuet. vide-
at quia ad deum leuat ne sarcina
voluptatis pergrauatum ante cabat
quod fuerit subleuatum. **S**ed videt se
quod quod gestare onus carnis det o-
peram per continentiam ut purget quod
leuat ad deum. **B**eati enim mundo
corde quam ipsi deum videbunt
Transcende etiam animam et scire de-
um. **N**on enim tangis deum nisi omnia trans-
cenderis quantum magis si in carne per-
miseris. **E**xtendat anima cupiditi-
tatem suam et finem capaciorem quam
prehendit quod oculis non vidit. nec
auris audiuit. nec in cor hominis
ascendit. **D**ehinde potest suspici-
ri in illud potest. digne cogitari et
in verbis explicari si potest. **Q**uicquid
vis cogita. quicquid vis exopta. si
est. apprehensibile definit esse lau-
dabile. **S**ed ut inde facieris cum pro-
ueniens. hoc te oportet. esurire cum pe-
regnaris. **T**ota vita hominis fani-
desiderium est. **Q**uod ante desideras non
dum vides sed desiderando capax ef-
ficaris ut cum veniet quod videas in-
plearis. **S**ic enim si vel implere si-
nus et nosci quia magnus est quod da-
bit in extendis illum. **N**osci quantum
missus est et vides quia angustus est
finis. extendendo facis capaciorem
sic de differendo extendit deside-
rium desiderando extendit ani-
mam. extendendo facit capacem

dehinc? ergo fr̄es q̄a īplendi
sum? hec ē vita n̄ra vt de h̄dera
do ex̄ceamur. Et q̄dē h̄c f̄idam̄
tum copozce fabricē ī imo ē h̄c
f̄idam̄tū sp̄uale ī sūmo est. Si
ad t̄m edificāemur. ī imo nob̄
ponēdū erat f̄idam̄tum. **Nūc**
autē q̄a celestis fabrica ē. a celo
p̄cessit f̄idam̄tū n̄m. vt nos
p̄mo de h̄derio eū. sp̄e postmō
seq̄mur. Qui mō n̄ gemit peḡ
n? n̄ gaudebit ciuis domestic?
Q̄l patria. o maḡn patria. et
miseri sūt peregrinātes ab illa
Et suspirē? et suspicio gema
m? vt vbertate dom? ei? iebri
ati. illā saltem cordis de h̄derio
q̄ntum licet attingam? Quomō
potuit ligua sonuit. cet̄ra mē
te cogitē.
Quicq̄d p̄mittē seu dare po
test de? p̄ter se d̄m nichil
oīno valz apud deum nec oīno
me faciat. nisi seipm̄ deū da
re p̄mittēt. **O** d̄ne p̄misti
m̄ oīa lō si amē te da m̄ te solū
et sufficit m̄. **D**cl's n̄ vidit de?
absq; te q̄ p̄pasti diligētibz te
Pax sup pacē. īdeficiēs exulta
tio. torēs voluptati d̄ne flum̄
leticie. Et q̄d dicim? si de n̄ at
tingit. spe n̄ op̄bendit. caritate
n̄ capiet. de h̄deria et v̄ta t̄m̄l ge
dit. ac q̄i potest. estimari si po
test. **H**ec est celestis festiuitas

gaudiū sine fine. et̄mitas sine
labe. serenitas sine nube. **O** pul
chra et decora ciuitas q̄ pulchri
orē habes obitorē. **N**ō itaq; in
illa celesti ciuitate iherl̄m sine
nullo defectu fruet̄ deo. ex quo
bono erit bon? viuet sine vlla e
gestate ita semp̄ viuē habens ī
potestate nec mori valēs. **I**b?
x̄ps aderit ne esuriat. pot? ne
ficiat. x̄ps vita ne illū senecta
dissoluat. **N**ull? it̄secus mor
bus. null? metus erit ext̄sec?
Sūma ī carne sanitas. ī aīo tā
ta t̄m̄q̄llitas. et sic ibi n̄ null? ē
estus aut frigus ita ī h̄itacōne
eius nulla ex cupiditate vel a
more accedet bone volūtatis of
fensio. **N**ichil oīno iste nichil ī
amē iocundū erit. gaudiū verū
p̄petuabit̄ ex deo. **I**bi perfecte
flagrabit caritas de corde pu
rō et osciēcia lō et fide nō ficta de
sp̄e manifesta atq; m̄t̄ cōiues fi
da ex honesto amore societas.
Ibi oīis mentis corpisq; uigi
lia et m̄adati sine fine custodia.
O q̄nta erit ibi felicitas. **V**bi
erit nullū malū. nullū latebit
bonū. **V**ocabit̄ dei laudibz qui
erit oīa ī oībz. **N**ā q̄d aliud a
gat̄ ibi vbi neq; vlla de h̄deria
cessabit̄. neq; vlla indigencia
laborabit̄. **C**erte vbi uolet sp̄e
ibi erit p̄tinus corpus. **N**ec

vult spūs qđ nec spm possit
decere nec corp⁹. **V**era ibi gl'a
erit vbi laudātes nec errore qđ
qđ ne adulaōe laudabit. **V**er⁹
honor qđ nulli negabitur digno
nulli defēct idigno h̄ nec abiet
eū null⁹ idign⁹. vbi null⁹ pet
mittit esse n̄ dignus. **V**era ibi
par v̄ nichil adūh. nec a seipso
nec ab alio qđs paciet p̄miū v̄
tutū erit ipse qđ virtutē dedit eis
qđ seipsum qđ meli⁹ ⁊ mai⁹ nichil
esse possit p̄mittit. **Q**uicquid si
diligūt ibi fuent vbi p̄te nō
possūt. honor si diligit illic ha
beat vbi null⁹ idign⁹ honoratur.
Si sal⁹ ibi adipiscēda dehdē
ē vbi adeptē nichil timebitur.
Vita si diligit ibi acq̄rat vbi
nulla morte finit. **I**p̄e finis erit
dehdēioz nōz qđ sine fine vide
bit. s̄n fastidio amabit s̄n fati
gacōe laudabit. **H**oc mun⁹ hic
affect⁹ h̄ act⁹ p̄fectior erit em
nib⁹ h̄c vita etna cōmunis. **C**e
ter⁹ qđ futuri sūt p̄mētis p̄mo
rū etiā qđ bonoz atq; gl'arū
qđs ē dign⁹ cogitare q̄nto magis
dicere. **Q**đ tātū futuri sūt n̄ est
ābiguū. **Q** regnū. **Q** gl'am sem
pitne verā veracitē sēpitnā. **C**ui⁹
rex veritas. **C**uius lex caritas.
Cuius mod⁹ et mitas. **F**ugiedū
ē vt ait plutoni⁹ philosophus
ad beatissiaz p̄am et ibi p̄te
nob̄ cōia. **Q** mira gēti⁹ ⁊ gl'osa
cōfessio. **I**n illa itaq; supna ciui
tate ih̄m moriet oīs necessi
tas. **O**riet sūma felicitas. **I**bi e
rit victoria veritas. **V**bi dignitas
sāctitas. **V**bi par felicitas. **V**bi
vita et mitas. **I**bi null⁹ oriet qđ
null⁹ moriet. **V**bi sol n̄ oriet sup
bonos et malos h̄ sol iusticie so

los p̄tegit bonos. **V**bi h̄c s̄p
tū ē. fulgebūt iusti h̄c sol i reg
no p̄is eoz. **Q**ual' erit tūc pu
tas splēdoe aīaz qđ sol clarita
tē habebit lux corp⁹. **I**bi sum
ma securitas. sūma felicitas. fe
lix libertas. **N**ulla erit isticia
labor null⁹. nullus dolor. timor
null⁹. nulla mors h̄ p̄petua sa
mitas p̄manebit. **N**ulla ibi con
surgit malicia. **N**ulla carnis
miseria. nulla iā peccādi volun
tas. nec deliquēdi potestas. **S**z
totū i leticia. totū ⁊ i exultacōe
possidebūt hoīes āgel' sociati.
Vbi etā est leticia. reges secura
par verā iocūditas īfinita. **V**bi
si loc⁹ optinendi vllus fūit a
mittēdi nullus. **I**n qđ beatitudie
qđ semel adipiscit. semp tene
tur. **N**ichil gl'os⁹. nichil pulchri
us. nichil verius. nichil illa se
curius. nichil illa habūdancia
copios⁹. **N**ō vltra adūlabit ca
ro spūi h̄ viuēt ibi cū oī t̄a q̄lli
tate securi. **Q** t̄ate pulchritudis
visio ⁊ t̄ato amore diḡssia. **D**e
digne ergo f̄es vnusq; nos
trū vltra fūire peccato qđo tan
ta p̄mittit i celo. **V**bi vacabi
mus ⁊ videbim⁹. **V**idebimus ⁊
amabim⁹. amabim⁹ ⁊ laudabi
mus. **E**cce qđ erit i fine sine fi
ne. **N**ā qđs alius ē n̄ finis nisi
puenire ad regnū cuius n̄ est fi
nis. **E**t hec qđs hoīm itelligēda
bit hoī. **Q**uis āgl's āgl'o. qđs ā
gl's hoī. **A** te dñe. a te petatur.
In te q̄ratur. ad te pulsatur. sic
accipietur. sic iueniet. sic apie
tur. **T**e prestāte qđ viuīs ⁊ reg
nas p̄ oīa secula seculoz. **A**mē

Et sic est finis

debita obedientiam et obsequium
hominum et miserabili suo sic. A. di
dua saxonie et comitatus

18

mis
aut

74

This is a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, characteristic of old paper. The left edge shows the binding of the book.

三

...

100

11070 11071

守

卷之十

15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850.

22

丁

[illegible]

104

[Faint handwritten notes at bottom right]

capitulum de iurisdictione episcoporum

noſter
inſi
f. 109
c. 109

[illegible]

卷之五

10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846.

colori
m. 100

modi opus
Ihno g videri

Deus pater omnipotens

fauente a. a. lura b. u. d. o. t. f. e. m. p. e. t. a. p. l. o. s. s. i. m. o.
 a. r. e. n. e. n. t. i. s. s. i. m. o. d. o. s. i. n. g. u. l. a. p. a. t. e. r. e. g. i. s. t. r. a. t. o.
 m. e. n. t. e. e. c. c. e. s. s. i. m. o. p. o. s. s. e. n. t. i. s. s. i. m. o. d. o. b. e.
 d. i. e. n. t. i. s. s. i. m. o. t. r. a. n. s. i. p. t. i. o. n. e. m. a. n. t. e. q. u. e.
 n. o. a. s. i. n. g. u. l. a. s. i. n. s. t. a. n. t. i. s. s. i. m. o. s. i. n. t. e. r. e. g. i. s. t. r. a. t. o.
 s. u. o. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. m. a. n. t. e. s. i. n. t. e. r. e. g. i. s. t. r. a. t. o.
 i. n. s. t. a. n. t. i. s. s. i. m. o. s. i. n. t. e. r. e. g. i. s. t. r. a. t. o.
 t. o. t. a. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. t. e. s. i. n. t. e. r. e. g. i. s. t. r. a. t. o.
 s. u. o. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. m. a. n. t. e. s. i. n. t. e. r. e. g. i. s. t. r. a. t. o.

Person Jour
N. 10000000
August 10000000